

ΑΜΒΩΝ ΠΑΓΓΑΙΟΥ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΕΤΟΣ 12ο - ΤΕΥΧΟΣ 53ο - ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΜΑΡΤΙΟΣ 2017

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΑΜΒΩΝ ΠΛΑΓΓΑΙΟΥ

Τριμηνιαίο περιοδικό
τῆς Ιερᾶς Μητροπόλεως
Έλευθερουπόλεως

ΕΤΟΣ 12ο ΤΕΥΧΟΣ 53ο

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
Ιερά Μητρόπολις
Έλευθερουπόλεως
Τ.Κ. 641 00
Τηλ.: 25920-23450

Ίδρυτης-Έκδότης
Ο Σεβ. Μητροπολίτης
Έλευθερουπόλεως
κ. Χρυσόστομος

Έπιμέλεια υλης
Πρωτ. Άθαν. Παπαδάκης
Γεν. Αρχιερ. Έπιτροπος

Ιστοσελίδα
www.imelef.gr

Διεγέμεται δωρεάν
Συνδρομές προαιρετικές

Άριθμ. Λογ.: Τρ. Πειραιώς
5270-046919-454

ΕΚΤΥΠΩΣΗ
Γραφικές Τέχνες «ΜΕΛΙΣΣΑ»
570 21 Ασπροβάτη
Τηλ.: 23970 23313

Τοῦ Σεβ. Μητροπ. Έλευθερουπόλεως κ. Χρυσόστομου
«Ἐθιμα: Ἐκκλησιαστικά καὶ μή»

3

Τοῦ Πρωτ. Άθανασίου Παπαδάκη
Γερμανός Σακελλαρίδης, Μητροπ. Έλευθερουπόλεως 1908-1917

5

Τοῦ Πρεσβ. Ἀμβροσίου Χ. Καρατσιουμπάνη
Τό μεταναστευτικό καὶ προσφυγικό ζήτημα ὑπό τό φῶς
τῆς Ὁρθόδοξης Χριστιανικῆς διδασκαλίας

9

Τοῦ π. Θωμᾶ Ἄνδρέου
«Ιεραποδημία στὸν Τάφο τοῦ Χριστοῦ μας...» Β' μέρος

11

Τοῦ Νικολάου Χατζηπριανταφύλλου, Οἰκονομολόγου
Γλωσσόκομον οἰκονομικῶν θεμάτων: –CETA–

14

Τοῦ Νίκου Μιχαλόπουλου
Βιβλιοπαρουσίαση:
‘Η τέχνη τοῦ Ἀμβωνος κατά τὸν Ἱ. Χρυσόστομο

15

‘Η Ἐπίσκεψη τοῦ Ἅρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ στὴν Έλευθερούπολη

18

Χρονικά

22

Έξωφυλλο: Τό χιονισμένο Πράβι
Καλλιτεχνική έπιμέλεια έξωφύλλου: π. Ιωάννης Λιγνός
Φωτογραφίες: Χρήστος Κοκκινάκης

ΦΧΗ ΚΗΡΥΓΜΑΤΩΝ 2017 ΕΘΙΜΑ: ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΜΗ

«καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν ἡμέραι ὀκτώ
καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦς...»

Λουκᾶ 2,21

Κυριακή σήμερα, ἀγαπητοί ἀδελφοί, Κυριακή ξεχωριστή, ἀφοῦ εἶναι, μέ τή Χάρη τοῦ Παναγάθου Θεοῦ, ἡ πρώτη ἡμέρα τοῦ καινούργιου χρόνου, τοῦ σωτηρίου ἔτους 2017. Ξεχωριστή ἐπίσης ἀφοῦ ἡ Ἐκκλησία μας ἐορτάζει τήν Περιτομή τοῦ Κυρίου μας, ὅπως καὶ τήν ιερά μνήμη τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, κορυφαίου Πατρός καὶ Διδασκάλου της. Καὶ τώρα, δύον ἀφορᾶ τό κήρυγμά μας, ἀπό σήμερα, Πρωτοχρονιά, ἀρχίζει ὁ καινούργιος κύκλος τῶν γραπτῶν μας κηρυγμάτων, τά δόποια κάθε Κυριακή διαβάζονται στή Θεία Λειτουργία μέ ιερό σκοπό τή θρησκευτική σας διαφώτιση καὶ πνευματική ώφελεια.

Γιά ἐφέτος, Θεοῦ θέλοντος, τό γενικό θέμα, τό ὅποιο ἐπί ἔνα ἔτος θά διαπραγματεύονται μέ ἀπλότητα καὶ συντομίᾳ τά κηρύγματα αὐτά τοῦ Ἐπισκόπου σας, θά εἶναι ἡ περιεκτική, σαφής ἀπάντηση σέ χριστιανούς, οἱ ὅποιοι δυστυχῶς ἔχουν παρεκκλίνει ἀπό τή διδασκαλία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας καὶ ἔχουν ἐσφαλμένες ἀντιλήψεις γιά θέματα τῆς πίστεώς μας. Ὅπως ἀντιλαμβάνεσθε ἐφέτος στό λόγο τοῦ γραπτοῦ κηρύγματός μας δέν θά ἔχουμε ἀπέναντί μας, ὅπως συνέβη κάποια περασμένη χρονιά, ἀπίστους καὶ ἀθέους, ἀλλά χριστιανούς μέν, πλήν «χριστιανούς» πλανεμένους, αἵρετικούς. Ἐπομένως μέ τή Δύναμη τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ καὶ τόν φωτισμό τοῦ Ἅγιου Πνεύματος ἐπιθυμοῦμε ἐφέτος οἱ πιστοί χριστιανοί μας, πού θά ἔρχονται στήν ἐκκλησία κάθε Κυριακή, νά γνωρίσουν καλά τά ἐσφαλμένα φρονήματα τῶν κάθε εἰδους αἵρετικῶν, ώστε νά εἶναι καλά προφυλαγμένοι ἀπό αὐτά καὶ νά διατηροῦν πάντοτε καθαρή, ἀνόθευτη τήν πίστη

τους. Δηλαδή μέ δύο λόγια φιλοδοξοῦμε ἐφέτος ὁ χαρακτήρας τοῦ κηρύγματός μας νά εἶναι ἀντιαιρετικός.

Ἀφοῦ, λοιπόν, καὶ πάλι δοξολογήσουμε καὶ ἐγκαρδίως εὐχαριστήσουμε τόν Πανάγαθο Θεό, διότι μᾶς ἔβαλε στήν τροχιά ἐνός ἀκόμη ἔτους, ἃς θυμηθοῦμε τό εὐαγγελικό ἀνάγνωσμα, πού ἀκούσαμε σήμερα Πρωτοχρονιά στούς ναούς μας.

Ω! Μακάρι ὅλο τόν καινούργιο χρόνο, νά μή περνᾶ ἡμέρα πού νά μή ξεχνοῦμε νά ἀνοίγουμε τό Εὐαγγέλιο γιά νά ἀκούσουμε τή φωνή τοῦ Θεοῦ, ἡ ὅποια θά μᾶς προφυλάξει ἀπό ἀτοπήματα, ἀπό σφάλματα ἀνεπίτρεπτα, τά δόποια θά μᾶς στενοχωρίσουν καὶ θά κάνουν τή ζωή μας πιό δύσκολη.

Τό Εὐαγγέλιο βέβαια τής σημερινῆς πανηγυρικῆς Θείας Λειτουργίας δέν μᾶς ὅμιλεῖ γιά τήν Πρωτοχρονιά. Ὄταν ἐγράφετο οἱ περισσότεροι τότε ἀνθρώποι, καὶ μάλιστα οἱ Ἐβραῖοι, ἄλλη ώς πρώτη ἡμέρα τοῦ χρόνου ἑόρταζαν. Ἄλλα καὶ μέχρι σήμερα ἡ ἐπισημη Πρωτοχρονιά τῆς Ἐκκλησίας δέν εἶναι ἡ σημερινή ἡμέρα, ἡ 1η Ιανουαρίου, ἀλλά ἡ 1^η Σεπτεμβρίου, ὅπως στήν ἐποχή τοῦ Βυζαντίου. Ἐπομένως ἀπό τό Εὐαγγέλιο μας δέν ἔχομε νά διδαχθοῦμε γιά τόν καινούργιο χρόνο καὶ τήν ἀξία του, ἀλλά ἔχομε νά ἀντλήσουμε διαφορετικά, ἔξισου πολύτιμα, διδάγματα γιά τή ζωή μας.

Καὶ συγκεκριμένα καὶ πάντοτε σχετικά μὲ τό γενικό θέμα, ὅπως εἴπαμε προηγουμένως, τῶν ἐφετεινῶν κηρυγμάτων μας, ἃς προσέξουμε τά δύο γεγονότα ἀπό τή ζωή τοῦ Κυρίου μας, τά δόποια μνημονεύει σήμερα τό Εὐαγγέλιο μας. Τά δύο αὐτά γεγονότα ἀπό τόν βίο τοῦ Χριστοῦ μας ἀπέχουν πολὺ χρονικά μεταξύ τους. Τό ἔνα, τό ὅποιο καὶ ἑορτάζουμε, συνέβη, ὅταν ἦταν μόλις ὀκτώ ἡμερῶν Βρέφος. Τό δεύτερο ἔγινε, ὅταν ἦταν πιᾶ Ἐφηβος δώδεκα ἐτῶν. Καὶ τά δύο γεγονότα, τό ἔνα στήν ἀρχῇ καὶ τό ἄλλο στό μέσον τῆς ἐπίγειας ζωῆς τοῦ Χριστοῦ μας, ἔχουν σχέση μὲ ἔθιμα τής τότε Θρησκείας τῶν Ἐβραίων. Καὶ τό πρῶτο, πού είναι ἡ Περιτομή, ὅταν τό βρέφος ἀριθμοῦσε μόνο ὀκτώ ἡμερῶν ζωή, καὶ τό δεύτερο, ἡ προσκύνηση στό Ναό τοῦ Σολομῶντος, ὅταν ἄρχιζε ἡ ἐφηβική ζωή καὶ μαζί ἄρχιζε καὶ ἡ θρησκευτική καὶ κοινωνική ζωή τοῦ Ἐβραίου.

Καὶ τά δύο, ἡ περιτομή τοῦ βρέφους καὶ ἡ μετάβαση στό Ναό τῶν Ιεροσολύμων, ἥσαν ἔθιμα ιερά, κανόνες ζωῆς, καθήκοντα ἀπαράβατα τοῦ πιστοῦ Ἐβραίου. Καὶ τά δύο αὐτά τά ἐτήρησε ὁ Κύριός μας, καὶ ἃς ἐπρόκειτο ὅ Ἰδιος νά τά καταργήσει γιά τούς δικούς Του ὀπαδούς, τούς μελλοντικούς χριστιανούς.

Πού είναι, λοιπόν, ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι γιά λόγους δικούς των, πάντως ἀβάσιμους, καὶ ἐγωϊστικούς, φέρονται μὲ περιφρόνηση στά ἐκκλησιαστικά ἔθιμα; Ἀσφαλῶς δέν συμπεριφέρονται καλά, διότι τά ἔθιμα τῆς Ἐκκλησίας δέν είναι ἐπινόηση ἀνθρώπων, ἀλλά

είναι τοῦ Θεοῦ ἐντολή, ἄμεση ἡ διά μέσου ἀγίων ἀνθρώπων Του. Ὅπως ἦταν ἡ περιτομή στά χρόνια τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, τήν ὅποια ὑπέστη τό θεῖον

Βρέφος καὶ τήν ὅποιαν θά καταργοῦσε ἀργότερα διά μέσου τῶν ἀγίων Ἀποστόλων. Ἡ περιτομή ἦταν ἐντολή σαφέστατη τοῦ Θεοῦ καὶ εἶχε κάποιον σκοπό, ὅπως κάποιον σκοπό, καλό καὶ ἐπωφελῆ ἔχυπηρτεῖ κάθε ἐντολή τοῦ Θεοῦ. Τό ἴδιο καὶ ἡ ἐντολή, πού ὅριζε

γιά τόν κάθε πιστό Ἐβραϊο, μετάβαση στό Ναό τοῦ Σολομῶντος τουλάχιστον μία φορά τό χρόνο.

Ἐτσι πῶς δέν είναι ἀξιοκατάκριτοι ὅσοι ἀνήκουν στήν μεγάλη, πολυπληθή παράταξη τῶν αἱρετικῶν τοῦ Προτεσταντισμοῦ, οἱ ὅποιοι αὐθαίρετα κατήργησαν ἔορτές καὶ πανηγύρεις «κατασκευάζοντας» ἔναν κρύο, ἄχαρο Χριστιανισμό; Πῶς δέν είναι ἐκτός τοῦ πνεύματος τοῦ Εὐαγγελίου ὅσες γυναῖκες, χριστιανές ἔννοεῖται, κατακρίνουν γιά παράδειγμα τό ἐκκλησιαστικό ἔθιμο τοῦ σαραντισμοῦ καὶ τίς ἐμπνευσμένες εὐχές τῆς Ἐκκλησίας γιά τήν λεχώ μητέρα; Τήν ἴδια στιγμή πῶς οἱ ἴδιοι οἱ ἐπικριτές τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἔθιμων μας κρατοῦν εὐλαβικά κοσμικά, μὲ ρίζες εἰδωλολατρικές, ἔθιμα, ὅπως γιά παράδειγμα, ἔθιμα τῆς Πρωτοχρονιᾶς;

*Ἄγαπητοί μου, εὐλαβικά
ἄς κρατοῦμε τῆς Ἐκκλησίας τά ἔθιμα, πού
μεταδίδουν πάντοτε ζωή
καὶ εὐλογία. Ἄμήν*

ΕΤΛΟΓΗΜΕΝΟ ΤΟ ΝΕΟ ΕΤΟΣ Ο ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΕΩΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἐπιβεβλημένον καθήκον μας θεωροῦμε νά ἀφιερώσουμε τό παρόν δάρμον στήν μεγάλη ἔκείνη μορφή τοῦ Ἐθνομάρτυρος Γερμανοῦ Σακελλαρίδη – Μητροπολίτου Ἐλευθερουπόλεως, ἐπί τῇ συμπληρώσει ἑκατό ἑτῶν ἀπό τό μαρτυρικό του τέλος.

Εἶναι ἐπιτακτική ἀνάγκη σέ μιά ἐποχή ἀλλοπρόσαλη καί ἐπικίνδυνη γιά τήν ιστορική συνέχεια τοῦ Γένους μας νά προβληθεῖ ἡ μορφή ἐνός ἔθνομάρτυρος, ὁ δόποιος κατά τόν ἀπεχθέστερο καί πλέον ἐπονείδιστο τρόπο ἐμαρτύρησε ἀπό δῆθεν ὁμοδόξους, ἥτοι τούς Βουλγάρους, κατά τήν σκοτεινή τραγική ἔκείνη ἐποχή τῆς Βουλγαρικῆς κατοχῆς, τήν περίοδο 1916-1917. Άλλ' ὅμως προτού προβοῦμε στά τῆς βιογραφίας του ἃς μακαρίσουμε καί τήν πολιά ἔκείνη μορφή τῶν ἀρχῶν τοῦ 20ου αἰῶνος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἰωακείμ τοῦ Γ', ὁ δόποιος ἐπέλεξε ὅ,τι ἐκλεκτότερο εἶχε τό Οἰκουμενικό μας Πατριαρχεῖο σέ ἀρχιερεῖς γιά νά τό ἀποστείλει στίς ἐπάλξεις τῶν Μητροπόλεων τῆς Μακεδονίας, τίς δόποιες ἐλάμπρυναν, διά τοῦ μαρτυρικοῦ των θανάτου ἀρχίζοντας ἀπό τόν Γερμανό Καραβαγγέλη, συνεχίζοντας μέ τόν Αἰμιλιανόν Γρεβενῶν καί κλίνοντες γόνυ μπροστά στίς μορφές Χρυσοστόμου Δράμας καί Γερμανοῦ Σακελλαρίδη.

Καταγωγή καί σπουδές

Γεννημένος τό 1874 στό Ἀρβανιτοχώρι τῆς Προποντίδας ἀπό γονεῖς εὔσεβεῖς, μέ λευτικές ρίζες, τόν Νικόλαο καί τήν Σοφία, γόνος πολύτεκνης οἰκογενείας μάλιστα μέ ἀδελφό τόν Ιερέα καί Δάσκαλο Βασίλειο. Γαλουχημένος μέ τά νάματα τῆς ἑλληνοχριστιανικῆς παιδείας

ΓΕΡΜΑΝΟΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΕΩΣ

1908 - 1917

Ὑπὸ τοῦ Πρωτ/ρου Ἀθανασίου Παπαδάκη
Γενικοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου

εἰσῆλθε εἰς τό φυτώριον τῶν διαπρεπεστέρων τέκνων τοῦ Οἰκουμενικοῦ μας θρόνου, εἰς τήν κατά Χάλκην Θεολογικήν Σχολήν, ἀριστοῦχος λαβών τό πτυχίον του μέ τήν διατριβήν «τό πρωτεῖον τῆς Ρώμης καί ἡ Καινή Διαθήκη», μία «θέσις θεολογική, ὅτι τό πρωτεῖον τοῦ Ρωμαίου Ἀρχιερέως οὐδαμῶς ὑπό τῆς Ἅγιας Γραφῆς ὑποστηρίζεται».

Ο Νικομηδείας Φιλόθεος διαβλέπων τήν δέξινειαν, τήν λιπαράν μόρφωσιν, τόν ἀδαμάντινο χαρακτήρα, τό παρορμητικόν πρός τόν ἡρωισμόν, τήν μέχρι αὐτοθυσίας διάθεσιν προσφορᾶς πρός

τήν Ἐκκλησίαν καὶ τό Γένος, τήν γνῶσιν τήν βαθυτάτην τῆς πατρώας μουσικῆς, τόν χειροτονεῖ Ἀρχιδιάκονον καὶ συγχρόνως Πρεσβύτερον χειροθετώντας τον Ἀρχιμανδρίτην εἰς τήν ιστορικήν τής Νικομήδειας Μητρόπολιν τήν γειτνιάζουσαν μέ τήν τῶν Νικαέων.

Ο φλογερός χαρακτήρας του, τά πολλαπλά του χαρίσματα, ώς ύπόπτερον ἀετόν τόν μεταφέρουν εἰς τήν Θρακικήν Μητρόπολιν Ἡρακλείας καὶ Ραιδεστοῦ μίαν ἐκ τῶν πλέον ιστορικῶν Μητροπόλεων τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου.

Ως Πρωτοσύγκελλος πλέον ὁ νεαρός Κληρικός μέ παλμό καὶ ρητορική δεινότητα ἀφυπνίζει συνειδήσεις, παρηγορεῖ κατατρεγμένους, στηρίζει πένητες, ὀρθώνει φρονήματα σέ μιά Μητρόπολη μέ ἔδρα τή Ραιδεστό, ὅπου, δυστυχῶς, εἶχε τήν ἔδρα του ὁ πλέον μισέλλην γερμανός Φόν Λίμαν, ὁ ὄποιος ἀπειργάζετο τήν καταστροφή τοῦ ἑλληνισμοῦ διά τῶν Βουλγάρων καὶ τῶν Νεοτούρκων καὶ ἐπειτα τόν ξεριζωμόν αὐτοῦ.

Ο Γερμανός Ἐπίσκοπος

Ο Πατριάρχης Ἰωακείμ ὁ Γ' θέλει νέο αἷμα πού νά πάλλει ἀπό κυματισμούς ἥρωϊσμοῦ στίς Μητροπόλεις τίς πολλά δεινοπαθοῦσες τῆς Μακεδονίας.

Στίς 17 Ιουλίου τοῦ 1903 ὁ Γερμανός χειροτονεῖται Ἐπίσκοπος Ναζιανζοῦ καὶ τίθεται ἐπί τῆς κορυφῆς τῆς κεφαλῆς του ἡ Ἐπισκοπική μίτρα, τῆς ὄποιας οἱ λαμπηδόνες ἔμελλε νά βαφοῦν μέ τό ἄλικο Ἐθνομαρτυρικό του αἷμα καὶ πάλι τόν μήνα Ιούλιο τοῦ 1917.

Τό 1906 ἐκλέγεται Μητροπολίτης Πρεσπῶν καὶ Ἀχριδῶν μέ ἔδρα τό Κρούσοβο, τήν φωλιά τῶν Κομιτατζήδων, ὅπου ἔκει διέπρεψε μέ τό σπάνιο θάρρος του ὁ γεννημένος ἡγέτης. Πλειστάκις κινδύνευσε ἡ ζωή του καὶ μετά ἀπό ἐντονες παραστάσεις ἀπό τήν ύψηλή

Πύλη πρός τό Πατριαρχεῖο μας τό 1908 μετατίθεται ἀπό τήν Δυτική Μακεδονία στήν Ἀνατολική, στόν ιστορικό θῶκο τῆς μικρᾶς μέν, ἀλλά ιστορικῆς καὶ μαρτυρικῆς Μητροπόλεως Ἐλευθερουπόλεως Παγγαίου.

Ο Ἐθνομάρτυς Μητροπολίτης

Η Βουλγαροκρατούμενη καὶ Τουρκοκρατούμενη περιοχή μας ύποδέχεται πανηγυρικά τό νέον τής Ποιμένα. Ο ἥρωϊκός Ιεράρχης οὐκ ἔδωκε τοῖς βλεφάροις αὐτοῦ νυσταγμόν, οὐδ' ἐπί κοίταις ἀνέπταυσεν τό σῶμα αὐτοῦ, οὐκ ἔδωκε τό πνεῦμα αὐτοῦ εἰς ραθυμίαν, ἀλλ' ἀγρύπνως νυχθημερόν προέβαινε σέ ἐντονες παραστάσεις καὶ διαβήματα στόν ἐν Θεσσαλονίκη εύρισκόμενο Βούλγαρο στρατηγό Χεσαποσίεφ καὶ καταγγέλων τίς πιέσεις καὶ βιοπραγίες, τίς λεηλασίες καὶ εύτελισμούς πού ύφιστατο τό πονεμένο ποίμνιό του ἀπό τίς βάρβαρες ἐπιδρομές τῶν Βουλγάρων πού ἀπέβλεπαν ἀφ' ἐνός μέν στήν ἀλλοίωση τοῦ Ὁρθοδόξου Ἐλληνικοῦ στοιχείου ἀπαγορεύοντας χρήση γλώσσας, Ναῶν, μέ ἔξορίες διδασκάλων καὶ Ιερέων, φόνους, ἔξαπονδρισμούς καὶ ὅ,τι φρικτό μπορεῖ νά φαντασθεῖ ἡ ἀνθρώπινη ψυχή καὶ ἔχοντας ώς πρώτιστο στόχο τήν ἔξαφάνιση δι' οίουδήποτε τρόπου τοῦ φλογερού Ιεράρχου.

Η Μητρόπολή του, τό ταπεινό καὶ εύτελές ἐκεῖνο οἰκημα, καθίσταται τό κέντρον τοῦ ἐν Ἀνατολική Μακεδονία Μακεδονικοῦ ἀγῶνος, στό ὄποιο ἔξυφαίνεται ἡ ποθητή ἐλευθερία.

Συνεργάζεται μέ κάθε τρόπο μέ τόν καπετάν Τσάφα, τόν λοχαγό Μάρκου καὶ τόν ἔφεδρο ἀνθυπολοχαγό Ἀγγελο Τσίγγανο, οἱ ὄποιοι καὶ κατορθώνουν νά ἐλευθερώσουν μέγα μέρος τῆς Ἐπαρχίας του.

Οἱ ἥρωϊκές ἐνέργειές του ἔχουν συμ-

παραστάτη και συνεργό τήν ήγετική και έθνική προσωπικότητα του Οίκο- νόμου Νικολάου Βλάχου. Άφη- νιάζουν κυριολεκτικά τους Βουλ- γάρους, οι όποιοι και καταστρώ- νουν σχέδιο δολοφονίας του και άφού τό γνωρίζει ότιδιος άναχω- ρει κρυφίως έν μέσω πολλών φρικτών περιπετειών μέ πλοϊο γιά τήν Κωνσταντινούπολη. Μετά από έλαχιστο χρο- νικό διάστημα μέ άνα- πτερωμένες τίς πνευμα- τικές του δυνάμεις έπι- στρέφει στήν ταπεινή του Μητρόπολη έτοιμος πρός θυ- σίαν ύπερ τοῦ ποιμνίου και τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ.

Τό μαρτύριον τοῦ Δεσπότου

Νύχτα τῆς 11ης πρός 12ην Φεβρουαρίου τοῦ 1917. Ο Δεσπότης συλλαμβάνεται. Τά σχέδιά του έχουν διαρρεύσει. Και ένω ό γραμματέας του Όδυσσεας Σπυρίδης προσπάθησε προ- γηουμένως νά τόν πείσει νά φύγουν στήν Αθήνα, ό γενναῖος Μητροπολίτης προτιμᾶ νά πέσει ήρωικῶς ώς ἀληθινός Ιεράρχης μέσα στό σεμνό του Ἐπισκο- πεῖο. Βίαια σπάζουν τίς πόρτες. Περι- κυκλωμένη δλόκληρη ή Μητρόπολη. Εἰσέρχονται οι Βούλγαροι Κομιτατζῆδες και συλλαμβάνουν προσευχόμενον τόν Ιεράρχη και τόν ἀνεψιό του Βασίλειο Διαμάντογλου.

Ύποβάλλεται σέ φρικτά βασανιστήρια, τοῦ ξερριζώνουν τά γένια και τόν δό- γιον στά ύγρα ύπόγεια τοῦ Βουλγαρο- κρατούμενου Διοικητηρίου Ἐλευθερου- πόλεως, δπου οι δήμιοι του μέ δι τι ἀπο- τρόπαιο και φρικτότατο ύπάρχει προ- σπαθοῦν νά συντομεύσουν τό μαρτυρικό του βίο. Μετά πεντάμηνη φυλάκιση τόν

δόηγον και πάλι κατά τή διάρκεια τῆς νύχτας στό στρατόπεδο τοῦ Μπαντέμ - Τσιφλίκι (σημερινός Άμυγδαλε- ώνας) στό στρατηγεῖο τῆς 7ης Μεραρχίας (Μπέλο Μόρε) μέ στρατηγό τόν Βουλκώφ. Ή πορεία ήταν μαρτυρική, ἔνας φρικτός Γολγοθάς, μόνον πού

ἔλειπε ό Κυρηναῖος.

Λακτίσματα, προπηλα- κισμοί, δλικό ξερριζώμα τῶν τριχῶν τῆς γενει- άδος, ύβρεις, ἐμπτύσμα- τα. Άποκαμωμένος ἀπό τήν κούραση και μή δυ- νάμενος πλέον νά περπα- τήσει, ένω έχουν σκοπό οι δήμιοι του νά τόν μεταφέ- ρουν στήν Δράμα και

έκειθεν στήν Βουλ- γαρία, ἔφθασε διά τῆς λιθοστρώτου όδοῦ στή διασταύρωση Δάτου (Μπερεκετλή) Πολυστύλου (Μπουλού- τσκα). Προφανῶς λόγω και τῆς ἀκατα- σχέτου αίμυμοραγίας νά δίψασε και κά- θισαν στό σημεῖο ἔκεινο δπου ύπηρχε Βυζαντινό πηγάδι ένα ἀπό τά πάμπολα τῆς περιοχῆς γιά νά ξεδιψοῦν οι διαβά- τες.

Σύμφωνα και μέ τή μαρτυρία τοῦ Δη- μητρίου Παπαθανασίου τοῦ δποίου δ πα- τέρας Λάσκαρης Παπαθανασίου εἶχε έναν Τουρκόπαιδα ώς παραγιό, δ δποίος βο- σκοῦσε λίγο μακρύτερα τά πρόβατα και ἔντρομος ἔτρεξε, ἀφού δέν ἔγινε ἀντιλη- πτός στούς Βουλγάρους και τά ἀφηγήθηκε στόν ἀφέντη του μέ τρόπο δραματικό και ἔντονο: Οι Βούλγαροι ένα παπᾶ τόν πήραν, τόν χτυποῦσαν μέ τίς λόγχες, τοῦ ἔσπασαν τά πλευρά και κατόπιν τόν κρέ- μασαν μέ ένα σχοινί σ' ένα χλωρό κλαδί στό καβάκι (λεύκα) πού ύπάρχει ἔκει δί- πλα. Ο γέρο - Λάσκαρης ὅταν ἔφυγαν πλέον οι Βούλγαροι μαζί μέ ἄλλους δμο-

χωρίους του έτρεξαν και είδαν τό φρικτό θέαμα. Ό Δεσπότης μιά μάζα δστών συντετριψμένων και σαρκός έτι αίμοραγούσης εύρισκετο έντός του πηγαδιού. Τό γεγονός ἀστραπιαῖα διεδόθη και τότε ἀπεκαλύφθη ή ταυτότητα του ἡρωικοῦ Ιεράρχου. Αύτα πέραν τῶν ὄλλων ἴστορικῶν ἀναφορῶν διά ζώσης ὅμολόγησε πρό τεσσαράκοντα ἐτῶν ὁ ἥδη ἐκλιπών γιός του Λάσκαρη Δημήτριος εἰς τόν Ιεροδιδάσκαλον τοῦ Πολυυστύλου π. Θεοχάρη Μέγκα, ὁ ὅποιος και ἐπεσκέφθη τόν τόπο τοῦ μαρτυρίου εἶδε ἰδίοις ὅμμασι τά ὑπολείματα τοῦ φρέατος και μέ τή σύμπραξη τοῦ τότε Διοικητοῦ τοῦ Ἀεροδρομίου Νικολάου Ἀντωνίου μετά και ἀπό συνενόηση τοῦ Μητροπολίτου Φιλίππων κ.κ. Προκοπίου, τόν ὅποιον ἐπεσκέφθη και ἀνέφερε ἀφ' ἐνός μέν τά τοῦ μαρτυρίου και ἀφ' ἔτέρου τήν ἐνυπάρχουσα εἰς τά χεῖλη τοῦ φρέατος μαρμάρινη ἀναθηματική πλάκα, θεώρησε καλόν ὁ Μητροπολίτης ἐφ' ὅσον και εύρεθη ἐντός τῶν ὁρίων τῆς Ιερᾶς Μητρόπολεως του νά μεταφερθῇ εἰς τήν Ιεράν Μονήν τοῦ Ἅγιου Σίλα, ή ὅποια και ἀποτελεῖ τήν συνέχειαν τῆς Ἐγνατίας ὁδοῦ ἀπό Νεάπολιν μέχρι τοῦ φρέατος και ἀπό τοῦ φρέατος μέχρι Φιλίππους.

"Εχει ως έξης: τό περιεχόμενο τῆς πλάκας ή ὅποια εύρεθη τεμαχισμένη εἰς τρία μέρη:

«Παρά τό φρέαρ τοῦτο
ἀπηγχονίσθη ὑπό τῶν
ἐπιδραμόντων Βουλγάρων
ἀπό καταπεσούσης νῦν λεύκης
ὁ Μητροπολίτης
Ἐλευθερουπόλεως
Γερμανός Σακελλαρίδης
ἀρχάς Ιουλίου 1917».

Τό Ίερό του Λείφανο μεταφέρθηκε μέ πομπή στήν Ἐλευθερούπολη, ὅπου πρωτοστάτες στήν πομπή ἐκείνη ἦσαν ὄλες οἱ Ἀρχές τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας και ἐνταφιάστηκε μέ τιμές ὀρμόζουσες στή σεπτή προσωπικότητα τοῦ Ἐθνομάρτυρος στόν περίβολο τοῦ Ιεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἅγιου Νικολάου.

Τό 1920 στήνεται ἡ προτομή του ἔχουσα εἰς τό βάθρον και τά ὄνόματα ὅλων ἐκείνων τῶν ἡρωικῶν μορφῶν τοῦ ποιμνίου του πού θυσιάστηκαν ὑπέρ βωμῶν και ἔστιν και ὅταν οἱ ὀρδές τῶν αἵμοσταγῶν Βουλγάρων ἐπέστρεψαν λυσσωδῶς και πάλιν εἰς τόν πολύπαθον χῶρον τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας, οἱ ἐμπειρότατοι ἐκ τῶν παθημάτων Ἐλευθερουπολίτες διεῖδαν τό τί ἐπρόκειτο νά συμβεῖ και προνοητικῶς ἔθαψαν τήν προτομή τήν ὅποια μέ δέουσα μεγαλοπρέπεια τήν ἡμέραν τοῦ Ἅγιου Δημητρίου τοῦ 1945 ὀναστήλωσαν και πάλι μέ τρόπο σημαδιακό.

Ο ώμος του είναι στραμμένος πρός τήν Ἀνατολή πρός τόν τόπο τῆς καταγγῆς του. Ἀνατολικά ὄλλωστε βρίσκεται και ἡ σεμνή προτομή του σέ σημεῖο πού νά ἀγκαλιάζει ἀφ' ἐνός μέν τόν προσφυγικό οἰκισμό και ἀφ' ἔτέρου νά ἀτενίζει ὅλο τό ἀγαπημένο του Πράβι ἀπό τήν Μπουζίνα και τήν παλαιά Μητρόπολη και τόν καθεδρικό Ιερό Ναό μέχρι και τήν Ἅγια Παρασκευή και τόν ἀγαπημένο του Ἅγιο Νικόλαο δεξιόθεν.

Σεπτέ Ιεράρχα,
οἰκήτορ σήμερα
τοῦ ἐπουρανίου
Θυσιαστηρίου,
εὔχου ὑπέρ ἡμῶν.

Υπό τοῦ π. Άμβροσίου
Χ. Καρατσιουμπάνη
Ιερέως-Θεολόγου Μ.Α.

Τὸ μεταναστευτικὸ
καὶ προσφυγικὸ ζήτημα
ὑπὸ τὸ φῶς τῆς Ὁρθόδοξης
Χριστιανικῆς διδασκαλίας

«Ξένος ἡμῖν καὶ συνηγάγετε με» Μτ. 25, 25

Θὰ πρέπει νὰ γνωρίζουμε ὅτι ἡ ἀνθρώπινη ιστορία βασίζεται κυρίως στὴν μετανάστευση λαὸν, ὅπως, βέβαια, καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Ιστορία καὶ ὁ Πολιτισμός της, τὰ όποια διαμορφώθηκαν μέσα ἀπὸ μεταναστεύσεις καὶ ἀποικισμούς¹. Η ἀνθρωπότητα, λοιπόν, μετανάστευε ἡ προσέφευγε (πρόσφυγας) σὲ ἄλλες περιοχὲς κυρίως, ἐπειδή, οἱ δικοὶ τους τόποι κατακτήθηκαν καὶ ίδιαίτερα ὅταν ὑπῆρχε, καὶ δυστυχῶς ὑπάρχει καὶ σήμερα καὶ θὰ ὑπάρχει πάντα, ἡ κοινωνικὴ ἀνισότητα, ἡ ἀδικία, ἡ ἐκμετάλλευση καὶ ἡ καταπίεση. Μέσα στὴν παγκοσμιοποιημένη κοινωνία, τὸ φαινόμενο τῆς μετανάστευσης – προσφυγιᾶς, θέτει ὑπὸ ἀπειλῆ τὴν διάρρηξη τοῦ κοινωνικοῦ ίστοῦ καὶ δυστυχῶς προκαλεῖ ξενοφοβικὰ φαινόμενα. Ωστόσο, τὸ τραγικότερο ζήτημα εἶναι ἡ ἀναιρεση τῆς Χριστιανικῆς ιδιότητας, καθὼς ὁ τρόπος ἀντιμετώπισης τῶν ξένων, ἀποτελεῖ τὴν «λυδία λίθο» γιὰ τὴν γνησιότητα – αὐθεντικότητα τῆς Χριστιανικῆς πίστης καὶ τοῦ βίου. Αλλωστε, ὁ Ἰδιος ὁ Χριστιανὸς κατὰ τὸν Ἀπόστολο Παῦλο εἶναι μετανάστης², ἐνῶ κατὰ τὸν Ἀγιο Ιωάννη τὸν Χρυσόστομο δὲν εἶναι πολίτης

ἀλλὰ ὁδοιπόρος ἀπὸ τὸν παρόντα κόσμο στὸν αἰώνιο³. Τὸ σημαντικότερο, ὅμως, εἶναι ὅτι ὁ Ἰδιος ὁ Ιησοῦς Χριστὸς ὑπῆρξε πρόσφυγας καὶ μετανάστης στὴν ἐπίγεια ζωὴ Του⁴.

Ἡ ἀνασφάλεια, λοιπόν, ὁ φόβος καὶ ἡ ἀνησυχία γιὰ τὸ μέλλον τοῦ Ἑλληνισμοῦ, εἶναι δεκτὰ ὑπὸ δρους, πάντα στὸ πλαίσιο τῆς λογικῆς καὶ ἔξω ἀπὸ τὴν ἐπιρροὴ διάφορων ἀκραίων δημοσιευμάτων καὶ φωνῶν, τὰ όποια κινδυνολογοῦν καὶ καταστροφολογοῦν, ὅχι τόσο ἀπὸ τὸ ίδιαίτερο ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν Πατρίδα μας, ἀλλὰ κυρίως καὶ κατεξοχὴν γιὰ οἰκονομικὰ συμφέροντα – κέρδη. Ακόμη, λοιπόν, καὶ ἂν ὑπάρχει ἐνδεχόμενος κίνδυνος γιὰ τὴν Ἑλλάδα, θὰ πρέπει νὰ γνωρίζουμε ὅτι λύση δὲν ἀποτελεῖ νὰ ἐγκαταλείψουμε τὴν ἀνθρωπία, τὴν Χριστιανικὴ Αγάπη γιὰ τὸν συνάνθρωπο, τὴν Ἑλληνικὴ φιλοξενία καὶ ἀποδοχὴ τοῦ ξένου, τὰ όποια ἔχουμε διδαχθεῖ

1 Κάθοδος Δωριέων, Ἑλληνικὲς ἀποικίες στὶς περιοχὲς τῆς Μεσογείου, Μεταναστεύσεις τῶν Ἑλλήνων κατὰ τὴν Ἀλωση τῆς Κωνσταντινούπολης, στὴ διάρκεια τῆς Τουρκοκρατίας, τῶν Βαλκανικῶν καὶ τῶν δύο Παγκοσμίων πολέμων, ὅπως καὶ στὴν σημερινὴ ἐποχὴ ἔχαιτίας τῆς οἰκονομικῆς κρίσης.

2 Ἐβρ. 13,14 «Οὐκ ἔχομεν ὕδε μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζήτοῦμεν».

3 Ιωάννης Χρυσόστομος, Εἰς Εὐτρόπιον, PG 52, 401.

4 Καταρχᾶς ὁ Ιησοῦς γεννήθηκε σὲ ἔναν στάβλο τῆς Βηθλεέμ γιατί δὲν ὑπῆρχε χῶρος γιὰ ἔναν ξένο. Κατέφυγε ὡς πρόσφυγας στὴν Αλγυπτο μαζὶ μὲ τὴν Μητέρα Του τὴν Παναγία καὶ τὸν μνηστήρα Ιωσήφ, ὑπὸ τὸν φόβο τοῦ Ήρώδη. Σὲ αὐτὴ τὴν περιοχὴ παρέμειναν καὶ ἐργάστηκαν ὡς ξένοι. Ἀργότερα κατὰ τὸ κηρυκτικὸ ἔργο περιφερόταν σὲ ὅλη τὴν Ιουδαίᾳ ὡς ξένος ὁ Ὁποῖος «οὐκ εἶχε ποὺ τὴν κεφαλὴν κλίνη» (Μτ. 8,20 καὶ Λκ. 9, 58). Τέλος, θανατώθηκε ὡς ξένος «Δὸς μοι τοῦτον τὸν ξένον, ὃν ὁμόφυλοι μισοῦντες θανατούσι ὡς ξένον» (Τροπάριο Μ. Παρασκευῆς) καὶ ἀπέστειλε τοὺς μαθητές Του στὴν Οἰκουμένη, οἱ ὅποιοι ξενιτεύτηκαν μὲ σκοπὸ νὰ κηρύξουν τὸ Εὐαγγέλιο.

μέσα από την Ελληνική και Χριστιανική παράδοσή μας. Άγάπη στὸν συνάνθρωπο, φιλοξενία, ἀποδοχή, φιλότιμο, τιμιότητα, ἀλληλεγγύη, εἶναι μερικὲς λέξεις ποὺ χαρακτηρίζουν τὸ «εἶναι» τοῦ Ἐλληνα. Ἀλλωστε, ή λέξη φιλοξενία ἀπὸ μόνη της, ἐρμηνεύεται κυριολεκτικὰ ὡς Αγάπη πρὸς τοὺς ξένους. Εἶναι δηλαδή, ή ἔμπρακτη ἐκδήλωση ἀγάπης πρὸς τοὺς ἐμπερίστατους ἀδελφούς μας, χωρὶς καμία διάκριση, ἀνεξαρτήτως φυλῆς, χρώματος, φύλου, κοινωνικῆς τάξης, ἡλικίας. Ἰδιαίτερα ή φιλοξενία ἀφορᾶ ὅσους βρίσκονται μακριὰ ἀπὸ τὸν τόπο κατοικίας τους. Βέβαια, αὐτὴ ή ἐκκλησιαστικὴ παράδοση γιὰ τὴν φροντίδα τοῦ «ἄλλου» τοῦ «ξένου», δὲν ἀποτελεῖ ἔξαίρεση, ἀλλὰ τὸν βασικὸ κανόνα καὶ ἄξονα. Γι' αὐτὸ, ἀλλωστε, δὲν χρειάζεται νὰ εἶναι κανεὶς πλούσιος ὥστε νὰ εἶναι καὶ φιλόξενος, ἀλλὰ ἀρκεῖ νὰ ἔχει ἐκδηλητὴν ἀρετὴν τῆς Ἀγάπης, τῆς κατανόησης, τῆς διάκρισης⁵. Η ἀρετὴ αὐτὴ τῆς φιλοξενίας θεωρεῖται μία εὐκαιρία πνευματικῆς ἀσκησῆς, καθὼς φανερώνεται ἔμπρακτα στὸ Θεό ή γνησιότητα τῆς πίστης καὶ τῆς ἀγάπης μας πρὸς Αὐτόν. Ο Θεὸς ζητάει ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους νὰ ἀσκοῦν αὐτὴ τὴν ἀρετήν, καθὼς στὴ θέση τοῦ ἐμπερίστατου ἀδελφοῦ μας, ἵσως βρεθοῦμε καὶ ἐμεῖς. Νὰ ἀσκοῦμε τὴν φιλοξενία ἐγκάρδια καὶ ἀνυπόκριτα, ως μία αὐτοπροαίρετη κίνηση, διότι μόνο μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο θὰ λάβουμε ἀπὸ τὸν Θεό μεγάλη ἀμοιβὴ καὶ πλούσια εὐλογία⁶. Ἀλλωστε, ή συγκεκριμένη ἀρετὴ ἔχει τεράστια σημασία γιὰ τὸν Θεό, καθὼς αὐτὴ ή ἔμπρακτη Ἀγάπη πρὸς τοὺς συνανθρώπους θὰ ἀποτελέσει τὸ κριτήριο τῆς Σωτηρίας μας⁷. Χρειάζεται, βέβαια, μεγάλη προσοχὴ καθὼς ἐὰν κά-

ποιος ἀρνεῖται τὴν φιλοξενία, τότε λειτουργεῖ ὅπως ὁ διάβολος, ὁ ὄποιος μισεῖ τὸν ἀνθρώπο. Ἐπίσης, δὲν θὰ πρέπει ή φιλοξενία, ἰδιαίτερα σημαντικῶν ἀνθρώπων, νὰ ἐπαινεῖται ἢ νὰ κρύβει κάποιο ὅφελος ἢ συμφέρον, ἀλλὰ νὰ προσφέρεται ἀδιακρίτως σὲ ὅσους ἔχουν πραγματικὴ ἀνάγκη ἢ ἀποξενώθηκαν ἀπὸ τὴν πατρίδα τους. Αὐτὴ ή ἄνευ διακρίσεων παροχὴ φιλοξενίας φθάνει καὶ θὰ πρέπει νὰ φθάνει μέχρι τὸν ἐχθρό, καθὼς ἀποτελεῖ Κυριακὴ ἐντολὴ⁸. Τὴν ἴδια ἐντολὴ μεταφέρει καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, τονίζοντας ὅτι ἀν ὁ ἐχθρός σου πεινᾷ, τότε νὰ τὸν ταῖσεις⁹. Ἀλλωστε, ἀν συγχωρέσουμε τοὺς ἐχθρούς μας, θὰ συγχωρεθοῦμε κι ἐμεῖς ἀπὸ τὸν Κύριο¹⁰, ἐνῶ ὁ βαθμὸς τῆς συγχώρεσης ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἐμάς τοὺς ἴδιους, ὥστε ὅσο περισσότερο συγχωροῦμε, τόσο μεγαλύτερη συγχώρεση νὰ λαμβάνουμε ἀπὸ τὸν Θεό¹¹ καὶ ὅσο κακό μᾶς κάνει ὁ συνάνθρωπος, τόσο περισσότερο νὰ μᾶς εὐεργετεῖ.

Γίνεται, λοιπόν, ἀντιληπτὸ ὅτι ή Σωτηρία μας δὲν ἀπαιτεῖ μεγάλο κόπο, μεγάλο ἀγώνα, ἀλλὰ στηρίζεται καθαρὰ στὴν δική μας θέληση. Ο Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς τόνισε ὅτι ή εἰλικρινῆς φιλοξενία, φροντίδα καὶ συγχώρεση τοῦ συνανθρώπου, ἀκόμη καὶ τοῦ ἐχθροῦ, ὁδηγεῖ ὅχι ἀπλὰ στὴ συγχώρεση τῶν ἀμαρτιῶν μας, ἀλλὰ καὶ στὴν ὁμοιογία τοῦ Κυρίου κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς Κρίσεως, ὅτι εἴμαστε πραγματικὰ παιδιά Του¹². Η φιλοξενία, λοιπόν, ἀκόμη καὶ στὸν ἐχθρό, εἶναι ή ἀρετή, ή ὅποια ὁδηγεῖ στὸν ἀσφαλῆ δρόμο γιὰ τὴν Αἰώνια Ζωή, ἐνῶ κατὰ τὴν παροῦσα ζωὴ προσφέρει πλούσια τὶς εὐλογίες καὶ τὴν Χάρη τοῦ Ενὸς καὶ Τριαδικοῦ Θεοῦ.

5 Παρ. 15,17 «Κρείσσων ξενισμὸς μετὰ λαχάνων πρὸς φιλίαν καὶ χάριν ἢ παράθεσιν μόσχου μετὰ ἐχθραῖς». Εἶναι προτιμότερη ή φιλοξενία μὲ λάχανα χάρη τῆς φιλίας καὶ τῆς ἀγάπης, παρὰ ἡ παράθεση πλούσιας τράπεζας μὲ μόσχο καὶ ἐχθρικές διαθέσεις.

6 Ρωμ. 12, 13 – 14. «τὴν φιλοξενίαν διώκοντες, εὐλογεῖτε τοὺς διώκοντας ὑμᾶς, εὐλογεῖτε καὶ μὴ καταράσθε». Καὶ Ἔβρ. 13, 1-2 «Τῆς φιλοξενίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε διὰ ταύτης γὰρ ἔλαθον τινὲς ξενίσαντες ἀγγέλους».

7 Βλ. Εὐαγγέλιο τῆς Κρίσεως Μτ. 25, 31 - 46 καὶ ἰδιαίτερα τὸν στίχο 35.

8 Μτ. 5, 44-45 «Ἄγαπᾶτε τοὺς ἐχθρούς σας, εὐεργετεῖτε ἑκείνους ποὺ σᾶς μισοῦν, ὥστε νὰ ὁμοιάσετε μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο καὶ νὰ γίνετε τέκνα τοῦ Πατρό σας, ὁ Οποῖος εἶναι στοὺς Οὐρανούς».

9 Ρόμ. 12, 20.

10 Μτ. 6, 14.

11 Μτ. 6, 12.

12 Ἰω. 13, 15 «Ἐν τούτῳ γνώσονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἔστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις».

ΓΛΩΣΣΟΚΟΜΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ:

Τοῦ Νικολάου Χατζητριανταφύλλου, Οίκονομολόγου

-CETA-

Πρίν κάποιους μῆνες ἡ Εύρωπαϊκή "Ενωση καὶ ὁ Καναδᾶς ύπεργραψαν ἐπίσημα στίς Βρυξέλλες τὴ συμφωνία ἐλεύθερου ἐμπορίου CETA, ἡ ύπογραφή τῆς ὅποιας εἶχε καθυστερήσει στό Βέλγιο. "Ἐξω ἀπό τὸ κτίριο δεκάδες διαδηλωτές φώναζαν συνθήματα κατά τῆς CETA καὶ κρατοῦσαν πανό μέ συνθήματα ὅπως «Οἱ πολίτες πάνω ἀπό τίς πολυεθνικές». Περὶ τίνος ὅμως ἀκριβῶς πρόκειται;

Η CETA δηλώνει πώς σκοπός της κυρίως εἶναι ἡ κατάργηση τῶν τελωνειακῶν δασμῶν μέ μία φιλική χώρα. Ἡ γαλλόφωνη Βαλονία τοῦ Βελγίου ἀρνήθηκε νά ἔγκρινει τὴ CETA. Ἐλλείψει βελγικῆς όμοφωνίας ἥταν ἀδύνατο νά ἔξασφαλιστεῖ ἡ συμφωνία τῆς ΕΕ, ἡ ὅποια εἶδε τὴν ἀξιοπιστία τῆς νά κλονίζεται. Οἱ Βαλόνοι, πού ἔγιναν ὁ διαυλος τῶν ἀντιθέμενων στὴ CETA, ἀνησυχοῦσαν γιά τίς ἐπιπτώσεις τῆς συνθήκης στὸν ἀγροτικό τους τομέα. Ἡ μεγαλύτερη ἀνησυχία τους ἥταν τὸ ἐνδεχόμενο μία πολυεθνική νά ἐπιτεθεῖ σέ ἓνα κράτος πού υἱοθετεῖ μία δημόσια πολιτική ἀντίθετη στὰ συμφέροντά της! Καὶ μάλιστα ἀρμόδιο νά ὄριζεται ἓνα ἰδιωτικό δικαστήριο νά διαιτητεύει σέ αὐτές τίς διαφορές! Μήπως τελικά αὐτή ἡ συμφωνία κρύβει κάτι περισσότερο ἀπό μία προσπάθεια μεγαλύτερης ἐλευθερίας στό ἐμπόριο;

Διάφορες ὄργανώσεις καὶ στίς δύο πλευρές τοῦ Ατλαντικοῦ, ύποστηρίζουν πώς ἡ CETA ὥπως καὶ ἡ TTIP (ἢ Tafta) - μία ἄλλη ύπό διαπραγμάτευση διατλαντική συμφωνία μέ τίς ΗΠΑ - ἀπειλοῦν τὴν ύγεια, τὴ διατροφή τῶν πολιτῶν, τὸ περιβάλλον, τὰ ἐργασιακά δικαιώματα, ἀκόμα καὶ τὴ δημοκρατία! Υποστηρίζουν πώς βάζουν τὸ διεθνές ἐμπόριο πάνω ἀπό τὰ δικαιώματα τῶν πολιτῶν, τὸ περιβάλλον καὶ τὴ δημόσια ύγεια, δίνοντας ύπερεξουσίες σ' ἐπιχειρήσεις καὶ πολυεθνικά λόμπι, παρακάμπτοντας κυβερνήσεις καὶ νομοθεσίες τὴ στιγμή πού κρίνουν ὅτι θίγονται τὰ συμφέροντά τους. Μέ τὴν ύπογραφή τους ύπάρχει νομική δεσμευτικότητα καὶ

δέν δύναται ν' ἀνακληθεῖ ἡ ἐφαρμογή τους! Οἱ πολίτες θά διαπιστώνουν περιστολή τῶν δικαιωμάτων τους στό ὄνομα τοῦ κέρδους. Γιά τὴν ἐπίλυση διαφορῶν δέ, προβλέπονται ἰδιωτικά δικαστήρια πού θά λειτουργοῦν παράλληλα μέ τὸ σύστημα δικαιοσύνης κάθε χώρας καὶ στά ὅποια θά μποροῦν νά καταφεύγουν οἱ πολυεθνικές ἐπιχειρήσεις ὅταν πιστεύουν πώς θίγονται συμφέροντά τους, ἀξιώνοντας τεράστιες ἀποζημιώσεις. "Ἐνα ἀπλό παράδειγμα: τὰ μεταλλαγμένα προϊόντα γιά τὰ ὅποια ἀπαγορεύεται ἡ εἰσοδός τους στὴν Ε.Ε, μέ τίς συμφωνίες αὐτές βρίσκουν «πίσω πόρτα» γιά νά περάσουν! Ἀκόμα ἀποφάσεις καὶ διατάξεις πού ἵσχυαν ἐπί μακρόν σχετικά μέ τὴν προστασία τοῦ πλανήτη ἀπό τίς κλιματικές ἀλλαγές, τώρα πλέον κλονίζεται ἡ ὑπαρξή τους! "Ἐνα ἀκόμα παράδειγμα ἀφορᾶ στὰ προϊόντα μέ Προστατευόμενη Ὄνομασία Προέλευσης (ΠΟΠ). Θά ύπάρχει πλέον π.χ. ἡ δυνατότητα νά εἰσάγονται τυρά μέ τὴν ὄνομασία «φέτα» δίχως νά εἶναι ἐλληνικῆς προέλευσης!

Ἀλήθεια ὅμως: ἂν ἴσχυουν ὅλα τὰ παραπάνω τότε ποιό τὸ συμφέρον τῆς Ε.Ε νά τὰ ύποστηρίζει; Τὸ βασικό ἐπιχείρημα τῶν ύποστηρικτῶν αὐτῶν τῶν συμφωνιῶν εἶναι πώς ἡ ἐφαρμογή τους θά ὀδηγήσει σέ ἄνθιση τοῦ ἐμπορίου καὶ συνεπῶς τῆς ἀνάπτυξης. Βέβαια τὸ σίγουρο εἶναι πώς κανείς δέν γνωρίζει πραγματικά καὶ μέ βεβαιότητα τὰ ὄφέλη, ἀφοῦ πάρα πολλές φορές ἔχουν ύπερκτιμηθεῖ τὰ προσδοκώμενα ἀποτελέσματα διαφόρων συμφωνιῶν καὶ μάλιστα ἔχουν ὀδηγήσει σέ ἀκριβῶς ἀντίθετα ἀποτελέσματα ὥπως γιά παράδειγμα σέ ἀπώλειες θέσεων ἐργασίας. Τελικά δυστυχῶς γιά μία ἀκόμα φορά ὅλα τὸ ἀρνητικά στοιχεῖα τῆς συμφωνίας, προσπεράστηκαν γρήγορα ἀπό ὅλες τίς χῶρες τῆς ΕΕ. συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς δικῆς μας χώρας δίχως νά διακρίνουν - ἡ μήπως τελικά ἐσκεμμένα πράττουν; - πώς πρόκειται ἀπλά γιά ἔνα ἀκόμα βῆμα, ἐνα ἀκόμα λιθαράκι στὸ σχέδιο τῆς λεγούμενης «παγκοσμιοποίησης».

Η ΕΠΙΣΚΕΦΗ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΗ

Κατά τήν προσφώνηση τοῦ Μητροπολίτου μας.

Τήν 14ην καί 15ην Δεκεμβρίου 2016 έπισκέφθηκε τήν Έλευθερούπολη ό Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνῶν καί πάστης Έλλάδος κ. Ιερώνυμος. Άνταποκρινόμενος στήν πρόσκληση τοῦ Δήμου Παγγαίου καί τῆς Ι. Μητροπόλεως Έλευθερουπόλεως κατέφθασε τήν 14ην Δεκεμβρίου 2016 στήν Έλευθερούπολη προκειμένου νά προστεῖ καί λαμπρύνει τήν **έστρη τοῦ Άγιου Έλευθερίου**.

Στό άεροδρόμιο τῆς Θεσσαλονίκης τόν υποδέχθηκε τό πρωί δ **Σεβασμ. Μητροπόλιτης μας**, δ ὅποιος καί τόν συνόδευσε μέχρι τήν πόλι μας. Στή Μητρόπολη τόν υποδέχθηκαν μέ σεβασμό οἱ υπηρετοῦντες στά γραφεῖα τῆς κληρικοί καί λαϊκοί μέ ἐπί κεφαλῆς τόν Πρωτοσύγ-

κελλο **π. Χρυσόστομο**. Μετά ἀπό ὄλιγόλεπτη ἀνάπαυση στήν αἴθουσα τοῦ θρόνου ό Μακαριώτατος προσκύνησε στόν κοντινό, παλαιό, ύπόσκαπτο Μητροπολιτικό ναό καί ἐτέλεσε Τρισάγιο ἐπί τοῦ ἔμπροσθεν τοῦ Άγιου Βήματος τάφου τοῦ **ἀειμνήστου Μητροπολίτου Έλευθερουπόλεως Εύδοκίμου**.

Ἐν συνεχείᾳ ό Μακαριώτατος καὶ ἡ συνοδεία του ἐπισκέφθησαν τήν γυναικεία **Μονή τοῦ Άγιου Παντελεήμονος**, δπου τόν ύποδέχθηκε ἐν χαρᾶ, μὲ τάλαντα καί πανηγυρικές κωδωνοκρουσίες, ὅλη ἡ Αδελφότητα ἔχουσα ἐπί κεφαλῆς τήν Ήγουμένη **γ. Λυδία** καί τόν πνευματικὸ καί κτήτορά της **Άρχιμ. π. Φίλιππο Άβραμίδη**.

Μετά ἀπό σύντομη δέηση στό Καθολικό προσεφώνησε τόν Μακαριώτατο ό Γέροντας Πνευματικός. Ο ύψηλὸς ξένος κατόπιν

εύχαριστησε τὴν Ἀδελφότητα καὶ διετύπωσε μερικὲς ὡραῖες σκέψεις περὶ τοῦ Μοναχισμοῦ καὶ τῆς ἀπόστολῆς του στὸν κόσμο. Καί ἡ ἐπίσκεψη τοῦ Προκαθημένου στὸ Μοναστήρι τοῦ Ἅγιου Παντελεήμονος, μέ τὴν Ἀγιορείτικη σεμνοτάτη κατατομῇ ἀλλά καὶ ἀνάλογῃ λειτουργίᾳ του, ἔκλεισε μέ ἐπίσημο γεῦμα πρός τιμήν του καὶ τῆς συνοδείας του.

Τὸ ἀπόγευμα συνοδευόμενος ὁ Μακαριώτατος ἀπὸ τὸν Σεβασμ. Μητροπολίτη μας μετέβη ἀπὸ τὸν παραδοσιακὸ νεόδμητο ξενώνα στὴ Νικήσιανη, ὅπου ξεκουράσθηκε, στὸν **ἐορτάζοντα Ναὸ τοῦ Ἅγίου Ἐλευθερίου**. Τὸ θέαμα πού ἀντίκρισε ἦταν καὶ φαντασμαγορικὸ καὶ συγκινητικὸ μέσα στὴν ἀπλότητά του. Πλήθη εύσεβοῦς λαοῦ περίμεναν ἔξω ἀπὸ τὸ Ναὸ, παρὰ τὸ δρυμὸν ψύχος τοῦ χειμωνιάτικου δειλινοῦ, μαζὶ μὲ ὅλες τὶς Ἀρχές τοῦ τόπου καὶ τὸν Ἱερὸν Κλῆρο. Ἀφοῦ τοῦ ἀπεδόθησαν οἱ πρέπουσες τιμές ἀπὸ τὸ στρατιωτικὸ ἄγημα καὶ τὴν στρατιωτικὴ μουσικὴ μπῆκε ὁ **Προκαθημένος τῆς Ἐκκλησίας μας** στὸν κατάμεστο Ναὸ καὶ στὴ συ-

Στό Αμφιθέατρο - Έπιτιμος δημότης Παγγαίου.

νέχεια τελέσθηκε μὲ έκκλησιαστικὴ μεγαλοπρέπεια καὶ τάξη ὁ πανηγυρικὸς Ἐσπερινός.

Στή διάρκεια τοῦ Ἐσπερινοῦ προσεφώνησε τὸν Μακαριώτατο ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης μας. Ἀνταπάντησε ὁ Μακαριώτατος μὲ κατάλληλη προσλαλιά, ἡ ὅποια προκάλεσε εύμενὴ σχόλια στὸν εύσεβῆ λαό.

Καὶ ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Ἀρχιεπισκόπου τελείωσε μὲ πλούσιο δεῖπνο στὴ **Νικήσιαν**, τὸ ὅποιο ἐπιμελήθηκε ὁ μοναδικὸς σὲφ τοῦ Ἅγιου "Ορους **π. Έπιφάνιος**, ὁ ὅποιος κατάγεται ἀπὸ τὴν κωμόπολη αὐτῆ, ἡ ὅποια ἔχει τῇ σπάνιᾳ εὐλογίᾳ νὰ εἶναι ἡ γενέτειρα πολλῶν καὶ μοναχῶν καὶ Ἱερέων καὶ καλλίφωνων ἱεροφαλτῶν.

Τὴν ἐπομένη τελέσθηκε ἡ Θεία Λειτουργία προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου. Συλλειτούργησαν μὲ τὸν σεπτὸ Προκαθήμενο ὁ Μητροπολίτης Μποτσουάνας, τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, κ. Γεννάδιος καὶ ὁ Μητροπολίτης μας. Ἡ ἀτμόσφαιρα ἐντός του ναοῦ ἦταν ἔχόχως κατανυκτική, καθὼς τὰ πλήθη τοῦ εύσεβοῦς λαοῦ, τὰ ὅποια ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ "Ορθρου κατέκλυσαν τὸν Ναόν, ἀντίκριζαν τὸν Πρωθιεράρχη τῆς Ἐκκλησίας μας, ὁ ὅποιος ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου των Εύδοκίμου τὸν ἔβλεπαν σχεδὸν κάθε χρόνο νὰ προίσταται, ὡς Μητροπολίτης Θηβῶν τότε, στὴν πανήγυ-

ρη τοῦ πολιούχου των Ἅγιου Μηνᾶ. Στὴ διάρκεια τοῦ Κοινωνικοῦ δίδαξε τὸ ἔκκλησίασμα καταλλήλως ὁ Μακαριώτατος καὶ λίγο πρὶν τὸ τέλος τῆς θείας ἱερουργίας δέχθηκε ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ οἰκείου Ἐπισκόπου καλλιτεχνικότατη εἰκόνα τοῦ Ἅγιου Ἐλευθερίου, ἔνα μικρὸ δῶρο τοῦ Ναοῦ, τῆς Μητροπόλεως, γιὰ τὴ μεγάλη τιμὴ τῆς ἐπισκέψεως του.

Μετά τή Θ. Λειτουργία παρατέθηκε πρόγευμα στὰ Γραφεῖα τοῦ φιλόξενου Δήμου καὶ ἀκολούθησε ἐօρτή στό παρακείμενο Αμφιθέατρο. Οἱ πολιτιστικοὶ σύλλογοι τῆς πόλεως ἐτοίμασαν σύντομο μὲν, ἀλλά πολὺ ἐπιμελημένο καλλιτεχνικό πρόγραμμα μέ τοπικούς χορούς κυρίως, στὸ τέλος τοῦ ὅποιου ὁ Δήμαρχος Παγγαίου τίμησε μὲ τὸ ἀξίωμα τοῦ ἐπίτιμου δημότη τὸν Μακαριώτατο. Ἐκεῖνος συγκινημένος εὐχαρίστησε τὸν Δῆμο καὶ ἔδωσε τίς τελευταῖες πατρικές νουθεσίες του.

Καί ἡ **ἐπίσημη ἐπίσκεψη** τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος **κ. Ιερωνύμου** ἔκλεισε πρῶτα μέ προσκύνημα στὴ **Παναγία Φανερωμένη N. Ήρακλείτσας**, ἀκολούθως μέ ἐπίσημο γεῦμα τοῦ Δήμου καὶ τέλος μέ ἔνα σύντομο, νοσταλγικό πέρασμα ἀπὸ τό θερινό **Ἐπισκοπεῖο τῆς Νέας Περάμου**, ὅπου πρὶν μερικά χρόνια ὁ τότε Μητροπολίτης Θηβῶν ζοῦσε ὡς φιλοξενούμενος εύτυχισμένες στιγμές κοντά στὸν φίλο του τόν ταπεινό Μητροπολίτη Εύδοκιμο.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΕΩΣ

15-12-2016

Μακαριώτατε,

Διερμηνεύοντας τά αίσθή-
ματα ὅλων μας, τοῦ Ιεροῦ Κλή-
ρου καὶ τοῦ εύσεβοῦ λαοῦ
τῆς ἐκικλησιαστικῆς μας Ἐπαρ-
χίας, μέ πολὺ σεβασμό μαζί μέ
τό ἑγκάρδιο καλωσόρισμά μας
σᾶς ἐκφράζομε τίς εἰλικρινεῖς
εὐχαριστίες μας, διότι εἴχατε
τήν καλή διάθεση νά ὑποβλη-
θεῖτε στόν κόπο μέσα στό χει-
μώνα, νά ἐπισκεφθεῖτε τήν μι-
κρή, ἱστορική μας πόλη προ-
κειμένου νά προστεῖτε ὡς
Πρωθιεράρχης στήν ἑτήσια
ἐορτή τοῦ προστάτη της Ἅγιου
Ίερομάρτυρος Ἐλευθερίου.

Ἄπο καιρὸν ἡ πόλη καὶ ἡ Ἐπαρχία μας πε-
ρίμενε αὐτή τήν ἐπίσκεψή σας. Διότι σᾶς
εἶχε γνωρίσει ἀπό κοντά, ἀρκετά χρόνια
πρίν ἡ Θεία Πρόνοια σᾶς ἀνεβάσει στόν
πρῶτο ἐκικλησιαστικό Θρόνο τῆς πατρίδος
μας καὶ σᾶς ἀξιώσει νά εἰσθε Ἀρχιεπίσκοπος
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος. Εἶχε καλά γνω-
ρίσει ἀπό κοντά τό πλήρωμα τῆς Μητροπό-
λεώς μας ὅχι μόνο τήν πραοτάτη καὶ συμπαθῆ
φυσιογνωμία σας ἀλλά καὶ τό ἥθος σας τό
εὐαγγελικό καὶ τό κήρυγμα σας τό σεμνό
καὶ ἐποικοδομητικό. Ἐπί τῶν ἡμερῶν τοῦ
ἀειμνήστου προκατόχου μας κυροῦ Εὐδο-
κίμου, ὡς Μητροπολίτης Θηβῶν, τιμούσατε
σχεδόν ἀνελιπῶς κατ' ἔτος τήν πάνδημη
ἐορτή τοῦ λαοφιλοῦ πολιούχου μας ἀγίου
Μηνᾶ. Συλλειτουργούσατε μέ τόν φίλτατό
σας ταπεινό ιεράρχη τῆς Ἐλευθερουπόλεως,
διδάσκατε τόν εύσεβη λαό μας καὶ τόν ἀγιά-
ζατε μέ τήν λαμπρά ἐσπερινή λιτανεία.

Γι' αὐτό εἶναι δικαιολογημένη ἡ συγκίνηση

Μέ τούς πολιτιστικούς συλλόγους.

καὶ ἡ χαρά ὅλων ἐδῶ τῶν εύσεβῶν χρι-
στιανῶν μας γιά τή σημερινή παρουσία σας
ὡς Προκαθημένου πλέον τῆς Ἐκκλησίας μας
καὶ ἀνεγνωρισμένου πανελλήνιως γιά τήν
εύθυνκρισία, τήν σύνεση καὶ τό σεμνό ἐκκλη-
σιαστικό φρόνημα πνευματικοῦ ἡγέτη τοῦ
δοκιμαζομένου ποικιλοτρόπως λαοῦ μας.

Όλόκληρο τό εύσεβες ποίμνιο, πού ζεῖ καὶ
κινεῖται στίς ὑπώρειες τοῦ δροσοβόλου Παγ-
γαίου, ἔχει πάντοτε στραμμένα τά βλέμματα
τόσο στό σεπτό Οίκουμενικό μας Πατριαρχεῖο
ὅσο καὶ στή δική σας ἀνύστακτη πατρική
Προθιεραρχική μέριμνα.

Μακαριώτατε,

Καλῶς ἥλθατε στή Μητρόπολή μας.
Σᾶς εὐχαριστοῦμε καὶ υἱικῶς σᾶς εὐχό-
μαστε ὁ Ὑψιστος
νά σᾶς διαφυλάττει ἐν ἄκρᾳ
ὑγείᾳ ἐπ' ἀγαθῶ καὶ τῆς Ἐκκλη-
σίας
καὶ τῆς Πατρίδος μας. Ἄμήν.

«Ιεραδοδημία στόν Τάφο του Χριστού μας...»¹

π. Θωμᾶ Ανδρέου

Β' ΜΕΡΟΣ

Ηλειτουργία ξεκινᾶ καί όλοκληρώνεται μέ τήν Πατριαρχική χοροστασία τήν λεγομένη «παρρησία» πού ἐπαναλαμβάνεται συνολικά δέκα φορές τό χρόνο σέ ἀντίστοιχες μεγάλες ἑορτές τῆς Ὁρθοδοξίας. Η ἔξοδος τοῦ Πατριάρχου τῆς Αγίας Πόλεως Ιερουσαλήμ καί πάσης Παλαιστίνης, Συρίας, Αραβίας πέραν τοῦ Ιορδάνου, Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας καί Αγίας Σιδών, δύος είναι ἡ φήμη του, γίνεται προπορευομένων τῶν «Καβάσιδων» ώς ἔχουμε ἡδη προαναφέρει καί ἀκολουθούντων τῶν Μοναχῶν, διακόνων, Ιερέων, Ἀρχιμανδριτῶν, τοῦ Πατριάρχου καί τέλος τῶν Μητροπολιτῶν πού τόν συνοδεύουν.

Η λαμπροτάτη αὐτή πομπή, προκαλεῖ τό ἐντονο ἐνδιαφέρον τῶν προσκυνητῶν, ἀλλά καί τῶν τουριστῶν πού βλέπουν τόν Πατριάρχη τῶν Ιεροσολύμων ἐν μέσω ὅλων τῶν ὑπολοίπων κληρικῶν νά πορεύεται πρός τόν Ναό τῆς Αναστάσεως μέ προπομπούς τούς φεσοφόρους Καβάσιδες πού κτυποῦν δυνατά τά ραβδιά τους στό πλακόστρωτο μιάς καί ἡ παρουσία τους ἐγγυᾶται τήν ἀπρόσκοπτη, ἀλλά καί ἀσφαλῆ μεταφορά τοῦ Πατριάρχου ἀπό τό Πατριαρχεῖο ἕως τόν Ναό τῆς Αναστάσεως, ἀνάμεσα σέ προσκυνητές κάθε φυλῆς καί γλώσσας, πού γοητεύονται ἀπό τήν πρωτόγνωρη γιά ἐκείνους πομπή.

Οι χαρακτηριστικές κωδωνοκρουσίες ἀπό τό καμπαναριό τοῦ Ναοῦ, ἀναγγέλλουν τήν

ἀφιξη τοῦ Πατριάρχου σέ αὐτόν. Η Θεία λειτουργία ξεκινᾶ μέ τούς ἀμφιοφορεμένους ὁμοιόμορφα κληρικούς μεταξύ τῶν ὄποιων ὑπάρχουν καί ἐκπρόσωποι Σλαβικῶν ἐκκλησιῶν νά προσεύχονται ὑπέρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου, σέ μία τόσο εὐαίσθητη περιοχή μέ τίς εὐθραυστες ισορροπίες ὅχι μόνον γιά τήν Αγία Πόλη ἀλλά καί γιά όλόκληρη τήν Μ. Ανατολή.

Στήν Μεγάλη εῖσοδο, ὁ Πατριάρχης κρατώντας στά χέρια του τό Ἀγιο Ποτήριο, μνημονεύει τά ὄνόματα τῶν ἀρχαίων αὐτοκρατόρων τῆς καθ' ἡμᾶς Ανατολῆς, τῶν κτητόρων καί εὑρεγετῶν τοῦ Ναοῦ καί τῶν λοιπῶν Προσκυνημάτων τῆς Αγίας γῆς, ἀρχῆς γενομένης ἀπό τά ὄνόματα τῶν πρώτων Ἀγίων κτητόρων τοῦ Ναοῦ τῆς Αναστάσεως, Βασιλέων καί Ἰσαποστόλων Κωνσταντίνου καί τῆς Μητρός Αὐτοῦ Ἐλένης καί συνεχίζει μέ τούς λοιπούς εὔσεβεῖς τοῦ Βυζαντίου Αὐτοκράτορες, φθάνοντας στήν δυναστεία τῶν Κομνηνῶν καί τῶν λοιπῶν Βασιλέων ἔως τῆς ἀλώσεως τῆς βασιλίδος τῶν Πόλεων, ἀλλά καί στήν συνέχεια ἄλλων Ὁρθοδόξων Αὐτοκρατόρων ἔως τῆς οἰκογενείας τῶν Ρομανώφ, πού στάθηκαν ἀρωγοί στό Τάγμα τῶν Σπουδαίων ὥστε ἐκεῖνοι νά συνεχίσουν ἀπρόσκοπτα τό πολυσήμαντο ἔργο τους πού εῖναι ἡ διαφύλαξις τῶν Παναγίων Προσκυνημάτων.

Ζωντανεύουν μπρός στά μάτια σου, οἱ ἡγεμονικές φυσιογνωμίες τά ὄνόματα τῶν ὄποιων

¹ Προσκυνηματική ιεραποδημία στούς Άγίους Τόπους ὑπό τήν αἰγιδα τῆς Ι.Μ. Ἐλευθερουπόλεως 25 μέ 30 Σεπτεμβρίου 2016.

μνημονεύει έκφρωνως ὁ Πατριάρχης ἀπό τῆς Ωραίας Πύλης τοῦ Ναοῦ. Καὶ ὅταν πλέον ἀπολειτουργήσουν, τότε ὁ Πατριάρχης θά ἀφαιρέσει τὴν Ἀρχιερατική Μίτρα καὶ θά θέσει ἐπί τῆς κεφαλῆς του, τὸν εὐμεγέθη Σταυρό τοῦ Αὐτοκράτορος Ἡρακλείου γιά νά τὸν λιτανεύσει πέριξ τοῦ Ναοῦ συνοδείᾳ κλήρου καὶ λαοῦ.

Διπλή ή δμως, εἶναι ή εὐλογία νά παραβρεθεῖς καὶ σέ μία ἀγρυπνία στὸν Πανίε-

ρο τῆς Άναστάσεως Ναό πού καθημερινά τελεῖται καθ' ὅλην τὴν διάρκεια τοῦ ἔτους ἐναλλάξ στὸν Πανάγιο Τάφο ἡ στὸν φρικτό Γολγοθά. Μία τέτοια μοναδική εὐκαιρία εἶχα, ὅταν βρέθηκα νά περπατῶ μαζί μέ ἄλλους προσκυνητές μέ ἐπικεφαλῆς τὸν Ποιμενάρχη τῆς κατά Παγγαῖον Ἐκκλησίας, Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ἐλευθερουπόλεως κ. Χρυσόστομο στὸν ὄποιον καὶ ὀφείλουμε τό προσκύνημα μας αὐτό.

Ἡ βραδινή Θ. Λειτουργία, ἔκινα στίς 1:30 π.μ. Διασχίζοντας τά πετρόστρωτα στενά δρομάκια τῆς παλαιᾶς πόλεως, μέ τό ἐλαφρύ φθινοπωρινό ἀεράκι νά σέ συντροφεύει, περνᾶς ἔχω ἀπό κλειστά μαγαζιά πού τό πρωί θά ἀνοίξουν γιά νά προμηθεύσουν τούς προσκυνητές μέ εἰδη εὐλαβείας καθώς καὶ τούς τουρίστες μέ διάφορα ἐνθύμια ἀπό τὴν Ἁγία γῆ.

Φθάνοντας στὸν Πανίερο Ναό τῆς Άναστάσεως ἐκείνη τὴν ὥρα, ἔχεις τὴν μοναδική εὐκαιρία νά προσκυνήσεις πολύ πιό εὔκολα ἀπ' ὅτι τίς πρωινές ώρες τὸν Πανάγιο Τάφο, τὸν Γολγοθά καὶ τὴν Ἁγία Εὗρεση τοῦ Σταυροῦ,

νά περιηγηθεῖς τὸν Ναό χωρίς τούς τουρίστες πού σέ κάθε εὐκαιρία φωτογραφίζουν ὅτι κινεῖται ἡ ὅτι τούς προκαλεῖ θαυμασμό ἡ τούς ἐντυπωσιάζει ἀκόμα καὶ ἂν αὐτό εἶναι οἱ κληρικοί, Ὁρθόδοξοι, Ἀρμένιοι, Λατίνοι ἡ Κόπτες...

Ἀνεβαίνοντας λοιπόν τά στενά μαρμάρινα σκαλοπάτια τοῦ Γολγοθά πού τά περπάτησαν χιλιάδες προσκυνητῶν αἰῶνες τώρα ἀνεβαίνοντας στό σημεῖο πού σταυρώθηκε ὁ Χριστός, βλέπεις τά βράχια του ἔτσι ὅπως

ἥταν πρίν ἀπό εἴκοσι αἰῶνες, ζωντανή μαρτυρία τῆς ὑπέρτατης θυσίας τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀγάπης Του γιά τὸν πεπτωκότα ἄνθρωπο.

Ποιός μπορεῖ νά μήν συγκλονιστεῖ, ἀκούγοντας ἐπάνω στὸν Γολγοθά νά ψάλλουν κάτω ἀπό τὸν ὑπερυψωμένο Ἐσταυρωμένο τό δοξαστικό ἰδιόμελο τοῦ πλ.α' ἦχου πού ψάλλουμε στὸν Ἐσπερινό τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Παρασκευῆς: «Σέ τόν ἀναβαλλόμενον»; Δέν ὑπάρχει πιό συγκλονιστική στιγμή ἀπό τούτη! Νά δανείζεσαι τήν γλώσσα τοῦ ἀνυπέρβλητου ὑμνογράφου καὶ νά βλέπεις τόν εὐσχήμονα Ἰωσήφ μαζί μέ τόν Νικόδημο, νά ἀποκαθηλώνουν τό Θεανδρικό Σῶμα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ὥστε νά τό τυλίξουν σέ σινδόνα καθαρά καὶ νά τό θέσουν στό λαξευμένο ἐπί τοῦ βράχου μνημεῖο...

Θέλεις δέν θέλεις, δέν θά μπορέσεις νά συγκρατήσεις τά δάκρυά σου ὅταν στιγμάλλεις ἔχοντας ἀπέναντί σου τόν ὑψωμένο Σταυρό «.. ἀλλ' ἴδού νῦν βλέπω σέ, δι' ἐμέ ἐκουσίως ὑπελθόντα θάνατον· πῶς σέ κηδεύσω, Θεέ μου; ἡ πῶς σινδόσιν εἰλήσω; ποίαις χερσί δέ προσ-

Οεία Λειτουργία στὸν I.N. Αναστάσεως.

ψωύσω, τό σόν ἀκήρατον σῶμα; ἢ ποια ἄσματα μέλψω, τῇ σῇ ἔξόδῳ, οἰκτίρμον;».

Αὐτές εἶναι ἐμπειρίες ζωῆς, γιά δποιον θελήσει νά περπατήσει, ἐκεὶ πού περπάτησε ὁ Θεός... Η ἀγρυπνία ὀλοκληρώνεται καί οι πιστοί μετέχουν στό μυστήριο τῆς Θείας Εὐχαριστίας, «δοξάζοντες καί αἰνοῦντες τὸν Θεόν ἐπί πᾶσιν οἵς ἡκουσαν καί εἴδον» (Λουκ. 2,20). Η νύχτα προχωρᾶ... Τά ύπόλοιπα προσκυνήματα τῆς Ἁγίας γῆς, περιμένουν καί αὐτά τὸν εὐσεβὴ προσκυνητή νά τά ἐπισκεφθεῖ

γιά νά δεῖ ἀπό κοντά, δλα δσα τά τέσσερα εὐαγγέλια μᾶς ἔχουν πληροφορήσει. Νά δεῖ ποὺ ἐγεννήθη ὁ Χριστός, ποὺ μεγάλωσε, ποὺ βαπτίστηκε καί τέλος νά ἐπιστρέψει ξανά στό ίδιο σημεῖο πού κατέστησε τήν πλέον ἄσημη ἐπαρχία τῆς ἀρχαίας Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας, ώς τό κέντρον ὀλόκληρης τῆς γῆς...

Από τά Ιερά Προσκυνήματα μέσα στήν Ἀγία Πόλη, ἐντός τῶν τειχῶν πού ἀπεκατέστησε ὁ Σουλτάνος Σουλεϊμάν ὁ Μεγαλοπρεπής, ἔχωρίζουν τό Πραιτώριο ὅπου βρίσκεται καί ἡ φυλακή τοῦ Χριστοῦ, ἡ Προβατική κολυμβήθρα τοῦ Σιλωάμ, ἡ οἰκία τῶν Ἅγιών Θεοπατόρων Ἰωακείμ καί Ἄννης καί ἄλλα. Η γνωστή Via Dolorosa ἡ ὁδός τοῦ μαρτυρίου ώς εἶναι γνωστή, σέ ὀδηγεῖ στό Πραιτώριο, δηλαδή τήν κατοικία τοῦ Ρωμαίου διοικητοῦ τῶν Ιεροσολύμων, ὅταν ἡ πόλις βρισκόταν κάτω ἀπό τήν Ρωμαϊκή ἔξουσία.

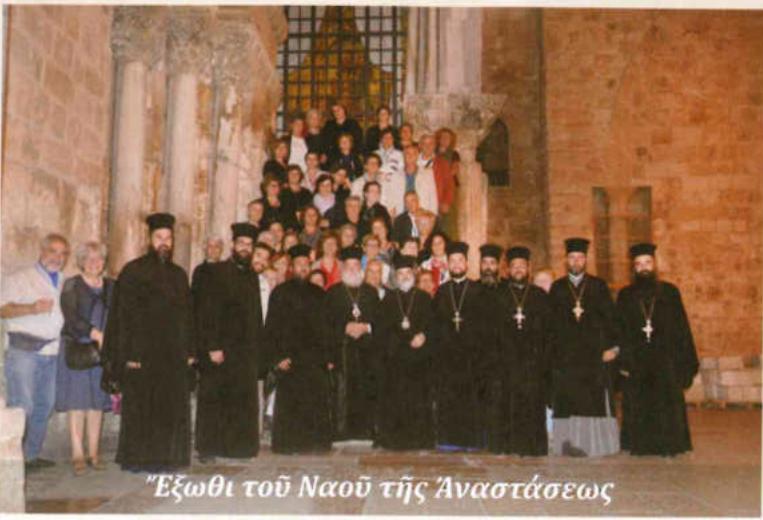
Ἐκεῖ, θά περάσεις ἀνάμεσα ἀπό τά βράχια γιά νά εἰσέλθεις μέσα στήν στενή φυλακή ὅπου

ώς ἡ παράδοσις διασώζει, φυλακίστηκε ὁ Χριστός μας στό μικρό διάστημα πού παρέμεινε στό Πραιτώριο ἔως ὅτου ὁ τότε Ρωμαῖος Διοκλητίης Πόντιος Πιλάτος σύμφωνα πάντα μέ τήν περιγραφή τῶν Εὐαγγελίων, παραδώσει τόν Χριστό γιά νά σταυρωθεῖ. Δίπλα βρίσκονται καί οι φυλακές τῶν δύο ληστῶν, ὁ ἕνας ἐκ τῶν ὁποίων τήν ἐσχάτη ὥρα κερδίζει τήν βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀναφωνώντας τό «Μνήσθητί μου Κύριε...» Τραγική ἀντίφασις στά μάτια τῶν ἀνθρώπων πού μέ τήν λογική προσπαθοῦν

νά κατανοήσουν τόν Θεό! Τήν στιγμή πού ἔνας ἀνώνυμος ληστής καταφέρνει νά κατακτήσει τόν παράδεισο, ἔνας ἐπώνυμος Ἀπόστολος αὐτοκαταδικάζεται κατακτώντας τήν κόλαση...

Ἀπό τήν πύλη τῶν Λεόντων, στά Αραβικά Bab Al-Ashbatt, ὁ εὐσεβής ὁδοιπόρος κατευθύνεται πρός τήν περιοχή τῆς Γεσθημανῆς ὅπου καί τό μεγαλύτερο θεομητορικό προσκύνημα ἐπάνω στήν γῆ: ὁ τάφος τῆς Παναγίας... Κατεβαίνοντας τά 49 σκαλοπάτια τοῦ ἀρχαίου Ναοῦ πού ἡ εὐλάβεια τῆς βασιλομήτορος Ἅγιας Ἐλένης, ὕψωσε ἐπί τοῦ θεομητορικοῦ μνήματος τό 326 μ.Χ. συναντᾶς στήν δεξιά πλευρά τούς τάφους τῶν Ἅγιών καί δικαίων Θεοπατόρων Ἰωακείμ καί Ἄννης καί ἀριστερά τόν τάφο τοῦ Μνήστορος Ἰωσήφ. Ἐκεῖ, ἐντός κουβουκλίου βρίσκεται ὁ τάφος τῆς Παναγίας Μητέρας!

Ψάλλοντας τό «Ἀπόστολοι ἐκ περάτων» ἀφήνουμε τήν σκέψη νά ζωντανέψει τήν στιγμή κατά τήν ὁποία οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι μεταφέρουν μέ σεβασμό τό σῶμα Τῆς Παναγίας μας...

Ἐξωθι τοῦ Ναοῦ τῆς Αναστάσεως

Πίσω από τό κουβούκλιο, δεσπόζει σέ μαρμάρινο προσκυνητάρι ή θαυματουργή ἀχειροποίητος - κατά τήν παράδοση- είκόνα τῆς Παναγίας τῆς Τεροσολυμίτισσας μίας ἐκ τῶν δύο ἐφεστίων εἰκόνων τῆς Παναγίας μας στήν Άγια γῆ. Τό πρόσωπό Της, γαλήνιο ἀποτυπώνεται στήν μνήμη τοῦ προσκυνητοῦ.

Τό κενό ἀπέριττο θεομητορικό μνῆμα, ύπενθυμίζει πώς ἡ Παναγία μας ἔζησε καὶ πέθανε ώς ἄνθρωπος ἐκπληρώνοντας καὶ Ἐκείνη τό κοινόν τῶν ἀνθρώπων γέρος... Πόνε-

σε μέ τόν πόνο, χάρηκε μέ τήν χαρά τῶν ἀνθρώπων καὶ ἀκόμα μετά τόν θάνατό Της, δέν ἐγκατέλειψε τούς ἀνθρώπους οἱ ὄποιοι στό Τίμιο Πρόσωπό Της, συνεχίζουν νά ἀντικρίζουν τήν μεγάλη Μάνα!

Δίπλα στό Θεομητορικό μνῆμα, βρίσκεται ὁ κῆπος τῆς ἀγωνίας. Τό σημεῖο ὅπου ὁ Χριστός συλλαμβάνεται γιά νά ὀδηγηθεῖ στό Πραιτώριο. Ὁ Εὐαγγελιστής Ματθαῖος περιγράφει τίς στιγμές ἀγωνίας σέ αὐτόν τόν κῆπο τῆς Γεσθημανῆς (Μτθ. 26,36) Καὶ ὁ Λουκᾶς προσθέτει μία τραγική λεπτομέρεια πού δείχνει τό μέγεθος αὐτῆς τῆς ἀγωνίας ἀναφέροντας ὅτι: «Ἐγένετο δέ ὁ ἰδρώς αὐτοῦ ὥσει θρόμβοι αἷματος καταβαίνοντες ἐπί τήν γῆν(Λουκ. 22,44).

Κλείνοντας τά μάτια βλέπεις τούς «ἀρχιερεῖς καὶ στρατηγούς τοῦ ἱεροῦ καὶ τούς πρεσβυτέρους» νά ἔρχονται γιά νά συλλάβουν τόν Χριστό καὶ ἀκοῦν τό παράπονό Του στά αὐτιά σου: «ώς ἐπί ληστήν ἔξεληλύθατε μετά μαχαιρῶν καὶ ξύλων. Καθ' ἡμέραν ὅντος μου μεθ' ὑμῶν

ἐν τῷ Ἱερῷ οὐκ ἔξετείνατε τάς χείρας ἐπ' ἐμέ» (Λουκ.22,52) Ἡρθατε -τούς λέει- νά μέ συλλάβετε σάν ληστή μέ μαχαίρια καὶ ξύλα στά χέρια σας... Κάθε μέρα ἦμουν μαζί σας στό Ναό καὶ δέν ἀπλώσατε τά χέρια σας ἐπάνω μου...

Μοῦ ἔρχεται στό νοῦ τήν ὥρα ἐκείνη, ἔνα

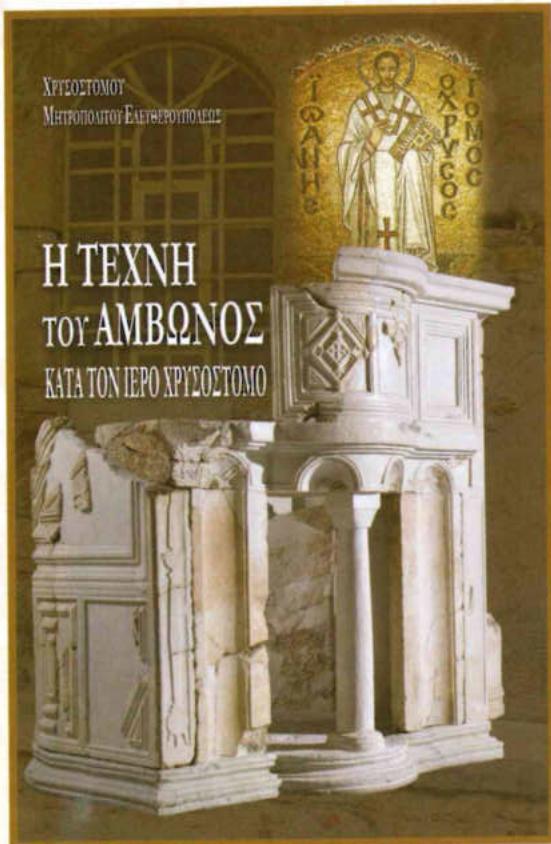
ἀπό τά ώραια ἀντίφωνα τοῦ Ὁρθρου τῆς Αγίας καὶ Μεγάλης Πέμπτης πού θέλει τόν Χριστό νά ἀπευθύνεται μέ παράπονο σέ δσους ζητοῦν τήν Σταύρωσή Του... Ποιός ξέρει; Ἰσως

μέσα σέ αὐτούς νά εἴμαστε καὶ ἐμεῖς, μέσα στούς ἀγνώμονες καὶ τούς ἀχαρίστους: «Λαός μου, τί ἐποίησά σοι ἢ τί σοί παρηνώχλησα; τούς τυφλούς σου ἐφώτισα, τούς λεπρούς σου ἐκαθάρισα, ἄνδρα ὅντα ἐπί κλίνης ἡνωρθωσάμην. Λαός μου, τί ἐποίησά σοι, καὶ τί μοί ἀνταπέδωκας; Ἀντί τοῦ μάννα χολήν ἀντί τοῦ ὄντος ὅξος· ἀντί τοῦ ἀγαπᾶν μέ σταυρῷ μέ προσηλώσατε...».

Ἀποχωρῶ ἀπό τόν κῆπο τῆς ἀγωνίας, βλέποντας τόν παρακείμενο μεγαλοπρεπῆ ναό τῶν Λατίνων πού ὄνομάζουν ώς «Ἐκκλησία τῶν Ἐθνῶν» μέ τά ώραια ψηφιδωτά του ἐνώ ἀπένναντί μου ύψωνονται τά τεράστια Σουλεϊμάνια τείχη πού περικλείοντας τήν ἀρχαία τῶν Ιεροσολύμων πολιτεία. Προορισμός ή Μονή τοῦ Αγίου Θεοδοσίου τοῦ Κοινοβιάρχου καὶ στήν συνέχεια τό ἄνθος τῆς ἀραβικῆς ἐρήμου, τό μοναστικό διαμάντι τῆς Μέσης Ανατολῆς, ἡ Σεβασμία Μονή τοῦ Αγίου Σάββα τοῦ Ἡγιασμένου...

Θ. Λειτουργία στό φρικτό Γολγοθά.

Πρίν λίγες μέρες δύο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἐλευθερουπόλεως κ. Χρυσόστομος εἶχε τήν καλοσύνη νά μᾶς χαρίσει τό πρόσφατα ἐκδοδέν αξιόλογο βιβλίο του μέ τίτλο «Ἡ Τέχνη τοῦ Ἀμβωνος κατά τόν ιερό Χρυσόστομο». Εἶναι τό τρίτο ἔργο του στή σειρά «Χρυσοστομικά Μελετήματα» τῶν ἐκδόσεων τῆς Ι.Μ. Ἐλευθερουπόλεως.

Τό ἀφιερώνει «εὐλαβῶς» στόν ἀείμνηστο Μητροπολίτη Φλωρίνης Αύγουστινο Καντιώτη, δύοποίος. ὑπῆρξε ἐμπνευσμένος ιεροκήρυκας καί καλός δάσκαλος γιά πολλούς. Καί εὐχεταὶ τό βιβλίο του αὐτό νά ἀποτελέσει συμβολή στήν Ἐκκλησιαστική Ὁμιλητική καί νά ἀποβεῖ ἔνα χρήσιμο βοήθημα γιά τούς «Διακόνους τοῦ Ἀμβωνα» καί ιδιαίτερα γιά τούς κληρικούς, μιά καί ὅπως γράφει δύ Χρυσόστομος «...οὐ φύσεως ἀλλά μα-

Ἡ τέχνη τοῦ Ἀμβωνος κατά τόν ιερό Χρυσόστομο

Γράφει
ό Νίκος Μιχαλόπουλος
τ. Λυκειάρχης

δήσεως τό λέγειν». Ταυτόχρονα εἶναι ἔνα ἐπιστημονικό καλογραμμένο ἀνάγνωσμα γιά κάθε πιστό.

Τό ἐξώφυλλο, σχετικό μέ τό περιεχόμενο, προδιαδέτει ἀνάλογα τόν ἀναγνώστη τοῦ βιβλίου: Μαρμάρινος Ἀμβωνας καί πάνω ἀπό αὐτόν συμβολικά σέ ώρατο ψηφιδωτό ἡ μορφή τοῦ Ι. Χρυσοστόμου. Στίς 213 σελίδες του δύ πολυγραφότατος Μητροπολίτης παρουσιάζει τίς ἀπόψεις καί ἀντιλήψεις, τίς δέσεις καί ὑποδείξεις τοῦ μεγάλου μας Ιεράρχη, τοῦ «Χρυσορήμονος» Ι. Χρυσοστόμου, σχετικά μέ τήν ἀξία τοῦ κηρύγματος, τήν ἀνακαιότητά του, τή μορφολογία του καί φυσικά τήν ὠφέλεια τῶν ἀκροατῶν πιστῶν.

Στό βιβλίο προτάσσεται Εἰσαγωγή, στήν ὁποία δύ Συγγραφέας πραγματεύεται τά σχετικά μέ τήν Ρητορική τέχνη πού ὑπῆρχε τόν 4ο αι. μ.Χ., «τήν ἐποχή τῶν

μεγάλων Πατέρων». Τότε κυριαρχούσε «ή λεγόμενη Δεύτερη σοφιστική ή Άσιανή ρητορεία, της δοπίας χαρακτηριστικά ήταν ή τάση γιά περίτεχνο ἀττικισμό και ή ύπερβολική χρήση ρητορικῶν σχημάτων... Πιστεύεται ότι στήν ἐκκλησιαστική ρητορική κυριαρχοῦν δύο κυρίως εῖδη, ή δομιλία και ο λόγος.» (σελ. 16).

Στήν Εἰσαγωγή, ἐπίσης, ἀναφέρεται ἐκτενῶς στὸν Λιβάνιο, τὸ δάσκαλο τοῦ Ἰ. Χρυσοστόμου, ποὺ ὑπῆρξε ὁ διασημότερος ρητοροδιδάσκαλος καὶ σοφιστής τῶν μετακλασσικῶν χρόνων. Συμπαδοῦσε καὶ ἐκτιμοῦσε ἴδιαίτερα τὸν Ἰ. Χρυσόστομο καὶ τὸν προσόριζε γιά διάδοχό του «εἰ μή ἐσυλήδη ὑπό χριστιανῶν». Λόγος γίνεται καὶ γιά τὸν Ἀνδραγάδιο τὸ φιλόσοφο, τοῦ δοπίου δὲ Ἰ. Χρυσόστομος ὑπῆρξε ἀκροατής.

Στὸ Α΄ κεφάλαιο ὁ Σεβασμιώτατος ἀναφέρει τά προτερήματα καὶ τά προσόντα ποὺ πρέπει νά ἔχει ὁ Ιεροκήρυκας στήν δομιλία του σύμφωνα μέ τὸν Ἰ. Χρυσόστομο. Συγκεκριμένα: πρέπει ὁ λόγος του νά προκαλεῖ ἐνδιαφέρον χωρίς νά ἐπιδιώκει τήν ἐπίδειξη. Νά ἀποβλέπει στήν πνευματική ώφελεια τῶν πιστῶν. Νά δομιλεῖ ταπεινά ὁ Ιεροκήρυκας, νά εἶναι εὐγενικός δχι περιαυτολόγος, νά εἶναι κάτοχος πολλῶν γνώσεων καὶ νά ἀναφέρει μέ ἀκρίβεια τά χωρία τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Νά διαδέτει ἀγνό συναισθηματικό κόσμο, νά εἶναι γνώστης τῶν διαφόρων ψυχολογικῶν καταστάσεων τοῦ ἀνδρώπου. Τό κήρυγμα ἀπαιτεῖ πολύ κόπο καὶ κυρίως τό κήρυγμα τό ἐρμηνευτικό καὶ τό ἀντιαρετικό. Γι' αὐτό ἔχει τή γνώμη δὲ Ἰ. Χρυσόστομος ότι διεροκήρυκας πρέπει νά εἶναι δοπλισμένος γερά, ἔχοντας ως βοηθό καὶ τήν πεῖρα τῶν ἐπιτυχημένων ιεροκηρύκων.

Στὸ Β΄ Κεφάλαιο ἀναφέρεται στήν ἀποψη τοῦ Ἰ. Χρυσοστόμου σχετικά μέ τοὺς ἀκροατές ποὺ τοὺς δέλει πρωτίστως καλούντ, ἐνάρετους, νά ἀγαποῦν τό κήρυγμα, τήν ἀκρόαση τοῦ δείου λόγου, νά μήν φωνασκοῦν στό Ναό, νά συνεργάζονται

μέ τόν ιεροκήρυκα καὶ νά φέρνουν καὶ ἄλλους γιά τήν ἀκρόαση.

Στό Γ΄ Κεφάλαιο ἀσχολεῖται μέ τίς ἀπόψεις τοῦ Ἰ. Χρυσοστόμου ἀναφορικά μέ τή μορφολογία καὶ τή δομή τοῦ κηρύγματος: πρέπει νά εἶναι μέ ὑφος ἀπλό, ὅστε νά γίνεται εὔκολα κατανοητό. Νά εἶναι ζωηρό, δερμό, διδακτικό καὶ μερικές φορές, ὅταν χρειάζεται, ἐλεγκτικό. Νά προσέχει ὁ ιεροκήρυκας, τήν ἔκταση τοῦ λόγου, γιά νά μήν κουράζει τό ἀκροατήριο. Νά ἔχει ὁ λόγος του Προοίμιο καὶ Ἐπίλογο. Νά ἔχει σαφήνεια καὶ παραστατικότητα, ρεαλισμό καὶ κάποια καλολογικά σχήματα, ὅπως γιά παράδειγμα ἀσύνδετο, κλίμακα, ἀντίδεση, παρήχηση.

Μέ χαρακτηριστική δεξιοτεχνία ὁ Σεβασμιώτατος διανδίζει τό κείμενό του μέ τίς σχετικές παραπομπές τῶν λόγων καὶ δομιλιῶν τοῦ Ἰ. Χρυσοστόμου στίς ἐπιμέρους ἐνότητες τοῦ σχεδιαγράμματός του κάνοντας τό κείμενο πειστικό καὶ ἀκρως ἐνδιαφέρον. "Ἐτσι τοῦ δίνεται ἡ εὐκαιρία νά ξεδιπλώσει ἀβίαστα καὶ μέ φυσικότητα ὅλες τίς παραινέσεις καὶ συμβουλές τοῦ Ἰ. Χρυσοστόμου γιά τήν τέχνη τοῦ κηρύγματος πού τόσο πολύ βοηθάει τόν πιστό. Μολονότι οἱ ὑποδείξεις τοῦ Ἰ. Χρυσοστόμου εἶναι διάσπαρτες σέ διάφορες δομιλίες καὶ λόγους του, ἐντούτοις τίς ἐπισήμανε καὶ τίς μετέφερε στό κείμενό του καὶ στήν ἀντίστοιχη ἐνότητα γιά ἐπίρρωση τῶν γραφομένων. Ἐνέργεια δύσκολη καὶ κουραστική, πού δείχνει τή συνεπή ἐργασία τοῦ συντάκτη τοῦ βιβλίου.

Ἄλλωστε, εἶναι γνωστό ότι διεροκήρυκας εἶναι ἐμβριδής μελετητής τῶν ἔργων τοῦ Ἰ. Χρυσοστόμου καὶ μᾶς ἔχει παρουσιάσει ἐνδιαφέρουσες ἐπιστημονικές ἐργασίες του γιά τήν προσωπικότητα τοῦ Μεγάλου Ιεράρχη. Άσφαλῶς διεροκήρυκας ἀφιέρωσε πολύ χρόνο γιά νά συλλέξει τό ὑλικό του, παράλληλα μέ τίς Διοικητικές του ἀρμοδιότητες καὶ τήν συμμετοχή του στίς λατρευτικές ἀκολουθίες τῆς Μητρόπολης. Ἐψαξε τίς πολλές δομι-

λίες καὶ λόγους τοῦ Ἰ. Χρυσοστόμου, τίς σχετικές μέ τά Εὐαγγέλια, τίς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων, τίς Ἐπιστολές τοῦ Ἀποστόλου Παύλου κ.ἄ. καὶ βρήκε πολλά στοιχεῖα πού ἀναφέρονται στὸ δέμα του, ὅπως π.χ. ποιός εἶναι ὁ σωστός Ἱεροκήρυκας, πῶς προετοιμάζεται σωστά ἔνα κήρυγμα, μιά διμιλία, πῶς ἀπαγγέλλεται, ποιοί εἶναι οἱ στόχοι του σχετικά μέ τοὺς ἀκροατές, γιά τούς ὅποιους γράφει: «διδάξαι βούλομαι, οὐχ ἀπλῶς ἐπιδείξασθαι» (σελ. 34).

Ἀποδελτίωσε καὶ διμαδοποίησε τὰ στοιχεῖα καὶ τὰ κατέταξε σέ τρία Κεφάλαια σύμφωνα μέ τό σχεδιάγραμμα πού εἶχε ὡς δόδηγό. Ἄξιζει νά σημειωθεῖ ὅτι τίς παραπομπές αὐτές ὁ Σεβασμιώτατος τίς ἔχει συγκεντρωμένες σέ Ἐπίμετρο (σελ. 167, 170 εξ.) καὶ μέ δόκιμη δική του νεοελληνική μετάφραση, γεγονός πού διευκολύνει πολύ τὸν ἀναγνώστη καὶ τοῦ δίνει τὴν εὐκαιρία νά ἀπολαύσει καὶ νά κατανοήσει καλύτερα τὴν πρωτότυπη παραπομπή.

Μέσα στίς 213 σελίδες του κατόρθωσε ὁ Σεβασμιώτατος νά συμπεριλάβει τό πλούσιο ὑλικό πού βρήκε στά ἀδάνατα ἔργα τοῦ Ἰ. Χρυσοστόμου, «τά ὅποια ἀκτινοβολοῦν ἀπό ρητορική λάμψη καὶ σαγηνεύουν μέ τὴ δύναμη τῶν ἴδεων τους» (σελ. 11).

Ἡ ἀριστοτεχνική διαστρωμάτωση τοῦ ὑλικοῦ του, ἡ ἀντικειμενικότητά του, ἡ στρωτή καὶ κατανοητή γλώσσα του, ἡ μετάφραση στή νεοελληνική ὅλων τῶν παραπομπῶν, τό λιτό καὶ γλαφυρό ὄφος του εἶναι ἀρετές τοῦ βιβλίου καὶ στοιχεῖα πού τό κάνουν ἐλκυστικό καὶ εὐχάριστο.

Διαβάζοντας δ ἀναγνώστης τό βιβλίο τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἐλευθερουπόλεως δαυμάζει τή ρητορική δεινότητα τοῦ Ἰ. Χρυσοστόμου, τή μόρφωσή του, παγιώνει τήν ἐντύπωση ὅτι ἦταν δεινός Ἱεροκήρυκας, ἀριστος χειριστής τοῦ λόγου, «διδακτικός ἐν ταυτῷ καὶ ἐλλόγιμος» (Σωκ. Ἐκκλ. Ιστ. 6.1), πολυγραφότατος συγγραφέας,

σωστός κοινωνικός ἐργάτης, χρυσός στό λόγο καὶ τήν καρδιά.

Ἡ ἐκλογή καὶ διαπραγμάτευση τοῦ δέματος ἀπό τόν Σεβασμιώτατο Ἐλευθερουπόλεως ἔρχεται νά καλύψει ἔνα κενό στήν ἐκκλησιαστική Ὁμιλητική καὶ νά βοηδήσει πρακτικά τούς διμιλητές τοῦ ἱεροῦ Ἀμβωνα καὶ ὅχι μόνο. Σήμερα ἡ Ἐκκλησία μας ἔχει ἀνάγκη ἀπό καλούς «Διακόνους τοῦ Ἀμβωνα», πού δά κηρύττουν λόγο Θεοῦ καὶ δά ἀποβλέπουν στή δωράκιση τῶν πιστῶν ἔναντι τῶν ποικίλων πνευματικῶν κινδύνων πού ἀντιμετωπίζουν στήν καδημερινότητά τους. Ἔτσι τό νέο βιβλίο τοῦ Σεβασμιωτάτου εἶναι ἔνα ἐκλεκτό καὶ πολύ χρήσιμο βοήθημα γιά σωστή προετοιμασία ὅλων ὅσοι ἀσχολοῦνται μέ τό κήρυγμα καὶ συνδέτουν σχετικές διμιλίες ἡ λόγους.

Ολόψυχα εὐχόμαστε νά εἶναι καλοτάξιδο τό βιβλίο καὶ νά γίνει κτήμα ὅλων τῶν πιστῶν, στολίδι κάδε βιβλιοδήκης καὶ πηγή πνευματικής τροφοδοσίας.

Ἐκφράζουμε τά δερμά μας συγχαρητήρια στό Σεβασμιώτατο Ἐλευθερουπόλεως γιά τό πόνημά του αὐτό. Τόν εὐχαστοῦμε γιά τήν εὐλογία του καὶ εὐχόμαστε δ Πανάγαδος Θεός νά τοῦ χαρίζει ὑγεία καὶ δύναμη, ὥστε σύντομα νά μᾶς παρουσιάσει καὶ νέο του πόνημα.

ΕΝΟΡΙΑΚΑ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ

Κατά τόν μήνα Δεκέμβριον 2016 ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. Χρυσόστομος:

Έλειτούργησε και ώμιλησε:

Τήν **4ην** εις τόν πανηγυρίζοντα Ιερόν Ναόν τῆς Άγιας Βαρβάρας Μεσιᾶς, τήν **6ην** εις τόν πανηγυρίζοντα Μητροπολιτικόν Ιερόν Ναόν τοῦ Αγίου Νικολάου, τήν **11ην** εις τόν Ιερόν Ναόν Αγίου Δημητρίου Μέλισσας, τήν **13ην** ἐπί τῇ ἑορτῇ τῶν πέντε Μαρτύρων εις τόν Ιερόν Ναόν Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Όρφανίου, τήν **15ην** εις τόν πανηγυρίζοντα Καθεδρικόν Ιερόν Ναόν τοῦ Αγίου Έλευθερίου, ὅπου τήν Θείαν Λειτουργίαν ἐτέλεσεν ὁ Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνῶν καὶ Πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερώνυμος πλαισιούμενος ὑπό τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μποτσουάνας κ.κ. Γενναδίου καὶ τοῦ Σεβ. Ποιμενάρχου μας κ.κ. Χρυσοστόμου. Εἰς τό πολυπληθές Ἑκκλησίασμα ώμιλησεν ἐπικαίρως ὁ Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος, τήν **18ην** εις τόν Ιερόν Ναόν Αγίου Γεωργίου Κηπίων, τήν **25ην** τά Άγια Χριστούγεννα εις τόν Μητροπολιτικόν Ιερόν Ναόν τοῦ Αγίου Νικολάου.

Έχοροστάτησε και ώμιλησε:

Τήν **3ην** εις τόν Έσπερινόν τῆς Άγιας Βαρβάρας εις τό Στρατόπεδον Αμβράζη, ὅπου καὶ προέστη τῆς Λιτανείας τῆς Ιερᾶς Εἰκόνος τῆς Άγιας Βαρβάρας, τήν **5ην** εις τόν Έσπερινόν τοῦ Αγίου Νικολάου εις τόν όμώνυμον Μητροπολιτικόν Ιερόν Ναόν, τήν **14ην** εις τήν ὑποδοχήν τοῦ Μακαριώτατου Αρχιεπισκόπου Αθηνῶν καὶ Πάσης Ελλάδος εις τόν Καθεδρικόν Ιερόν Ναόν τοῦ Αγίου Έλευθερίου. Εἰς τόν Έσπερινόν ἔχοροστάτησεν καὶ ώμιλησεν ὁ Μακαριώ-

τατος Αρχιεπίσκοπος κ.κ. Ιερώνυμος, συγχοροστατούντων τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μποτσουάνας κ.κ. Γενναδίου καὶ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας κ.κ. Χρυσοστόμου ὅστις καὶ προσεφώνησεν μέθερμούς λόγους τόν Μακαριώτατον Αρχιεπίσκοπον κ.κ. Ιερώνυμον, τήν **23ην** εις τήν Ακολουθίαν τῶν Μεγάλων Όρδων τῶν Χριστουγέννων εἰς τόν Μητροπολιτικόν Ιερόν Ναόν, τήν **24ην** εις τόν Έσπερινόν τῶν Χριστουγέννων εἰς τόν ίδιον Ιερόν Ναόν.

Συμμετέσχε:

Τήν **7ην**, **8ην** καὶ **9ην** τῶν ἐργασιῶν τῆς Διαρκοῦς Ιερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ελλάδος ως Συνοδικός Σύνεδρος.

Προέστη:

Τήν **4ην** τῆς Δοξολογίας ἐπί τῇ ἑορτῇ τῆς Άγιας Μεγαλομάρτυρος Βαρβάρας εἰς τό Στρατόπεδον Αμβράζη, τήν **21ην** τοῦ Ιεροῦ Εὐχελαίου εἰς τόν Μητροπολιτικόν Ιερόν Ναόν τοῦ Αγίου Νικολάου.

Ἐτέλεσε:

Τήν **11ην** Τρισάγιον ἐπί τοῦ Τάφου τοῦ ἀειμνήστου Προκατόχου του Κυροῦ Αμβροσίου εἰς τήν Νέαν Πέραμον, τήν **20ην** Αγιασμόν εἰς τό Κέντρον Αποκαταστάσεως Χρονίων Πασχόντων «Ἐλευθερία» εἰς τόν Άγιον Χριστόφορον.

Πραγματοποίησε:

Τήν **3ην** τήν μηνιαίαν Ιερατικήν Σύναξιν εἰς τό Συνεδριακόν Κέντρον τῆς Μητροπόλεως «Ο Τερός Χρυσόστομος» μέθεμα: «Ο Μέγας Βασίλειος κοντά στοὺς πονεμένους». Τήν εἰσήγησιν παρουσίασε ὁ Πρωτοσύγκελλος τῆς Ιερᾶς Μητροπόλεως Αρχιμ. Χρυσόστομος Μπένος. Άκολουθησε γόνιμος καὶ ἐποικοδομητικός διάλογος.

